

NAŠ ČASOPIS

VRHNIŠKO OBČINSKO GLASILO

LETO XVII

ŠTEVILKA 167

NOVEMBER 1990

YU ISSN 0351-6180

OB POVODNJI ZA 1. NOVEMBER

Voda tudi nam ni prizanesla

Zdaj so se vode že polegale in pokazale, kako je, kadar zalije kleti in druge prostore, ki niso dovolj dvignjeni, da bi se umaknili pred povodnjo. Tudi v vrhniški občini, kjer je precej sveta, na katerem voda pogosto poplavlja, je bilo nekaj nevšečnosti, ki pa so hitro minile.

Tako je predsednik izvršnega sveta vrhniške občinske skupščine inž. Vili Granda že 1. novembra popoldne, ko si je ogledal položaj, sklical delavce oddelka za ljudsko obrambo in poveljnika štaba za civilno zaščito. Do 19. ure so bili že vsi zbrani.

Tako se je zvedelo, da so prostovoljni gasilci že čez dan morali intervenirati, saj so črpali vodo iz zalitih prostorov v Bevkah, na Drenovem griču, na Stari Vrhnik in na Vrhnik (na Tržaški 27 in v IUUV).

1. novembra zvečer so vrhniški prostovoljni gasilci morali ob pomoči industrijskih gasilcev iz Industrije usnja Vrhnika

začeti črpati vodo iz kleti bloka na Krožni poti 5 (stopnišče B in C), delavce komunalnega podjetja pa so poslali čistiti kanalizacijo na Mrakovo in Sušnikovo ulico, pregledali in zaščitili pa so tudi kanalizacijo na Idrijski cesti, ker je voda tekla čez cesto.

Drugod težav niso imeli, ali pa vsaj o njih niso poročali. Visoka voda je trajala do 2. novembra zjutraj, kajti ob 7. uri težav tudi na kritičnem mestu na Krožni poti 5 ni bilo več.

V naslednjih dneh je občinski izvršni svet sklepal o pomoči prizadetim krajem v Sloveniji: odločili so se z gradbeno mehanizacijo pomagati litijški občini, vendar se je pokazalo, da je glede na njeno stanje pri tem nekaj problemov. Pač pa so sklenili, da se vključijo v druge akcije, ki potekajo za zbiranje pomoči poplavljenim v Sloveniji in priporočili, naj se ljudje preko Rdečega križa vključijo v zbiranje materialnih sredstev, denar pa

naj nakazujejo na račune, ki v republiki že obstajajo za zbiranje denarne pomoči. Zato jih tudi objavljamo.

Račun republiškega izvršnega sveta je: 50100-743-50090 – za odpravo posledic poplav, račun Rdečega križa Slovenije 50101-678-51579 »za poplavo«. Vsi tisti, ki bi radi pomagali z opremo in materialom, pa naj to storijo preko odborov Rdečega križa.

Obvestilo

Krajevni odbor Rdečega križa Drenov grič-Lesno brdo obvešča vse krajanke, ki želijo odstopiti prebivalcem poplavljenih območij belo tehniko (štedilnike, pralne stroje, hladilnike, peči...) in pohištvo, naj pokličejo po tel. 752-105, kjer bodo dobili popolnejše informacije.

Pogled »čez vodo« proti Mirkam

VOLITVE V SVET KS BOROVNICA

To nedeljo na volišča

V nedeljo, 18. novembra 1990, bodo v borovniški krajevni skupnosti volili svet krajevne skupnosti in posebej predsednika. Dosedanji način volitev, ko je bila SZDL nosilka kandidacijskih postopkov in je potem člane sveta KS imenovala skupščina KS, je bil vsem znan. S spremenjeno vlogo SZDL, ki je postala stranka, enaka vsem drugim, in ker skupščine v krajevni skupnosti ni več, pa je bilo treba najti drug način izvolitve sveta.

Zato so junija v KS Borovnica oblikovali delovno skupino za pripravo in izvedbo volitev, ki jo je svet na septembrski seji preimenoval v volilno komisijo.

Dogovorili so se, da bodo volitve v svet splošne, neposredne in tajne, tako da se lahko vsak krajan odloča o kandidatu, ki ga bo zastopal.

V krajevni skupnosti Borovnica je devet volišč. Na večjih, ki imajo več kot 300 volivcev, to so volišča v Kotih, Dol-Laze, Breg-Pako, Borovnica – gasilski dom in Borovnica – TVD Partizan, bosta v svet KS izvoljena po dva delegata, na voliščih z manj kot tristo volivci, to je Dol-Bistra, Pokojšče, Borovnica – osnovna šola in Borovnica – KS, pa bodo izvolili po enega predstavnika v svet KS.

Predsednika sveta krajevne skupnosti bodo volili na vseh voliščih.

Novi svet bo tako imel 15 članov. Volitve bodo, kot rečeno, v nedeljo 18. novembra 1990 od 7. do 13. ure na običajnih voliščih. Aktivno volilno pravico imajo vsi prebivalci KS Borovnica, ki so že stari 18 let in so stalno prijavljeni na naslovih v KS Borovnica.

Za razliko od drugih volitev bo odločanje potekalo samo do 13. ure, saj so sredstva za

ta namen zelo skromna. Komisija pa tudi meni, da volilci lahko oddajo svoje glasove do te ure.

Glasovalni lističi so sestavljeni v skladu z zakonom o volitvah, to je po abecednem redu.

Kandidatom, ki so to želeli, je pripisana stranka ali koalicija, ki ji pripadajo. Volilna komisija bo rezultate ugotavljala in razglasila še istega dne, se pravi 18. novembra 1990 proti večeru.

J. K.

Občanom občine Vrhnika

Predsedstvo Republiškega odbora Socialistične stranke Slovenije je na seji, dne 6. novembra 1990 sprejelo naslednjo izjavo:

Ob naravni ujmi, ki je prizadela našo republiko konec prejšnjega tedna, se socialisti pridružujemo akcijam za čim prejšnjo sanacijo stanja na prizadetih območjih.

Vse člane in simpatizerje stranke pozivamo, da po svojih močeh, v okviru že organiziranega zbiranja materialne pomoči prispevajo svoj delež. V ta namen naj uporabijo številke žiro računov, ki so bile za pomoč poplavljenim področjem objavljene v sredstvih javnega obveščanja.

Tej izjavi se pridružuje tudi Območni odbor Vrhnika Socialistične stranke Slovenije in poziva vse občane občine Vrhnika, da se po svojih najboljših močeh pridružijo zbiranju sredstev.

SSS

Sporočilo bralcem Našega časopisa

Naslednja številka Našega časopisa bo izšla predvidoma 17. decembra 1990. Ker je to tudi čas pred božičem in novoletnimi prazniki in bi tako rad marsikdo po tej poti voščil za praznike bodisi svojim prijateljem ali poslovnim sodelavcem, vas obveščamo, da bomo take čestitke sprejemali do 10. decembra, saj tudi urejanje časopisa zahteva nekaj časa. Oglasite se lahko pri Simonu Seljaku, ki uraduje v prostorih na Cankarjevem trgu 8 (tel. 751-325), svoje želje pa lahko sporočite tudi v tajništvo občine.

Še ena zadeva nas muči: glava Našega časopisa je nekoliko starinska. Ob tej priložnosti zato objavljamo javni razpis za boljšo glavo. Tudi take predloge pošiljajte bodisi na naslov: Uredništvo Našega časopisa, Cankarjev trg 8, Vrhnika, bodisi na občinsko tajništvo. V glavi morajo biti vsi sedanji elementi (ime, kraj, datum, grb). Posebna komisija bo izbirala med predlogi.

Uredništvo

Pogled proti Bevkam – tam imajo poplavo lokalne ceste že ob najmanjšem nalivu

Ljubija je prestopila bregove in skoraj zalila LIKO

OB NOVI USTAVI

Za nas gre in za našo prihodnost

Prihaja čas, ko se bomo kot narod morali odločiti o bistvu svoje biti. Pred nami je razprava in sprejem nove ustave republike Slovenije. To je tisti temeljni kamen, na katerem bomo kot narod lahko kočno odločali, kakšno suvereno in samostojno Slovenijo si želimo. Želja po samostojni državi je vitkana v slovensko bit že dolga stoletja. Ni naključje, postaja nujna, da se prav letos ponovno kot narod zavedamo svoje zgodovinske odločitve. Imamo zadnjo priložnost, da se nam te prazljive končno uresniči.

Se resnično zavedamo tega neponovljivega zgodovinskega trenutka, ali bomo ponovno zamudili priložnost? Vendar, ko človek opazuje, kako se kot posamezniki in družba odzivamo na te dogodke, se nehoti vpraša, ali smo politično zrel narod? Smo še Slovenci, oziroma želimo kot nacija iti v prihodnost kot samostojni subjekt v bodoči Evropi? Mnoga znamenja kažejo na vseh področjih, da so naša odzivanja v tej smeri preskromna, premalo odločna. Pogrešamo tisto »leto narodov 1848«, pogrešamo program »zedinjene Slovenije«, pogrešamo ljudi, tiste pokončne, ki bi te želje spravili v dejanja.

Mnogo je želja in zakajev, vendar današnji politični trenutek velikokrat pozablja, da se je slovenski človek v tej zgodovinski preteklosti bolje odzival na dogajanja kot mi danes. Kljub željam in hotenjem sem bil zgodovinsko prevaran. Danes je povprečen Slovenec mnogo bolj izobražen, gospodarsko bolj samostojen, vendar politično premalo profiliran. Iz majhne Slovenije žele posamezniki ustvarjati vrtičke svojih regij, vsem želimo ustreči, iščemo ogrožene narodnosti, pozabljamo, da smo Slovenci. Ne mislim tisti vase zaprti, egoistični do drugih okoli nas, vendar smo in postajamo brez svojega JAZ. Vendar še vedno so med nami ljudje, ki že dolgo kažejo na probleme, vendar se večina ljudi ukvarja sama s seboj, svojo eksistenco, premalo se zavedamo, da smo vsi na svojstven način poklicani za skupne naloge.

Morda bo kdo pomislil, zakaj pišem te besede. Imam občutek, da jemljemo vse stvari skrajno neresno, da se niti ne zavedamo, da pri teh odločitvah ni popravnih izpitov. Poglejmo samo skupščinsko razpravo v slovenskem parlamentu in marsikdo si lahko zamisli, kako cinično, neresno razpravljajo nekateri poslanci. Brez retoričnega znanja pri nastopih, kot užaljeni osnovnošolci zapuščajo poslanske klopi, še vedno se jim toži po nočnih in prekinjenih sejah. Vsemu navkljub se novi opoziciji toži po starih časih, ko niso nikomur odgovarjali in si demokracijo zamišljajo še vedno po eni sami »resnici«. DEMOS postaja dežurni krivec vseh težav, nakopičeni problemi in grehi preteklih oblastvenih struktur sedaj niso več njihov greh. Pa vendar vsi vemo, kdo je kaj zakrivil, kdo je tovarne spravil do stečajev! Lahko si nadevamo zveneča imena novih strank in obetajočih programov, vendar – ko bo slovenski človek realno pogledal ogledalo svoje sedanjosti, bo lahko samo s poštenostjo ugotovil, da te težave niso sad nove vlade! Bodimo pošteni do sebe, zakaj lažne preteklosti ni več, ostaja nam realna in težka prihodnost.

Naše pravilne odločitve od gospodarskih do državotvornih se kmalu ne bodo več odštevale v mesecih, ampak v tednih. Zato sem toliko težje razumel kot opazovalec v skupščini Slovenije negiranje osnutka nove ustave. Dolgotrajno strokovno delo mnogih strokovnjakov iz vseh strank je bilo iz strani opozicijskega bloka takoj zavrnjeno. V večerni razpravi smo slišali toliko pripomb, napadov in obtožb, da bi lahko takoj nastala nova, zelo »liberalna« ustava.

Cenim vse pobude, zakaj ustava je končno le konsenz želja, volje in hotenj vseh slojev naroda. Vendar imam občutek, da želi opozicija imeti zelo »liberalno« ustavo. Presenečen sem bil, ko smo delegati na zadnjem zasedanju Vrhniške občinske skupščine dobili na mizo kar zavjeten predlog »vrhniških pripomb ZSMS«. To ni nič narobe, a žal sem iste tekste že bral tudi iz republiške ZSMS. Bodo vse občine v republiki delale po tem vzorcu s podobnimi »predlogi«? Spoštujem tisti pravi liberalizem, vendar bodimo kot soustvarjalci nove ustave dovolj tehtni, dovolj modri in tolerantni do nas samih in bodočnosti. Smo le del Evrope in zato naj bo nova ustava dokument časa, prostora in zgodovinske modrosti ljudi nekega naroda.

Zavedamo se velike odgovornosti, zato želimo, da bodo vsi občani Vrhniko imeli priložnost skozi razgovore dobiti okvirne informacije o novi ustavi. Imamo moralno obvezo tudi do bodočih rodov, da jim z novo ustavo ustvarimo drugačne pogoje novega slovenskega doma.

F. V.

DEMOS BOROVNICA IN OBČINA VRHNIKA VABITA V SREDO 21. 11. IN 18. URI V OSNOVNI ŠOLI BOROVNICA NA

JAVNO RAZPRAVO O NOVI USTAVI REPUBLIKE SLOVENIJE IN USODNIH ODLOČITVAH V SLOVENIJI DANES - JUTRI

Postavljamo temeljni kamen bodoči suvereni Sloveniji. Imamo moralno obvezo do bodočih rodov, da jim z novo ustavo ustvarimo drugačne pogoje novega slovenskega doma. Čutimo veliko odgovornost, zato smo medse povabili gosta dr. Tineta Hribarja, vidnega dolgoletnega soustvarjalca nove slovenske ustave in človeka slovenske pomladi. Povabili smo tudi g. Spomenko Hribar, prvo damo slovenske pomladi, pobudnico narodne sprave, voditeljico slovenskega svetovnega kongresa in poslanskega kluba SDZ...

Obeta se nam priložnost, da dobimo odgovor na usodna vprašanja naše sedanjosti in prihodnosti.
ZA NAS GRE IN NAŠO BODOČNOST - ZGODOVINO PIŠEMO TUDI DRUGIM!

Iz dela občinske skupščine

Ustava v javni razpravi

Vsi trije zbori občinske skupščine so na seji 31. oktobra popoldne sklenili dati v javno obravnavo osnutek ustave Republike Slovenije, ki naj bi v republiki trajala do 30. novembra letos. Obenem sporočajo, da naj vsi zainteresirani svoje pripombe, predloge in dopolnitve pošiljajo na sekretariat izvršnega sveta skupščine občine Vrhnika do 25. 11. 1990. Vse pripombe in predloge bodo od tu poslali republiški ustavno-upravni komisiji.

Delegati vseh treh zborov so razpravljali tudi o realizaciji občinskega proračuna v času med januarjem in septembrom 1990. Izvršni svet je predlagal, naj bi morebitne presežke proračuna namenili ptt podjetju Ljubljana kot posojilo za posodobitev telefonskega omrežja, pod enakimi pogoji, kot so bile razpisane obveznice ptt podjetja (o tem pismeno posebej). Zbori so tak predlog sprejeli.

Sprejet je bil tudi osnutek odloka o ustanovitvi delovnih teles skupščine občine Vrhnika, ki je zdaj v javni razpravi. Sicer pa je bilo že v razpravi v občinski skupščini na odlok nekaj konkretnih pripomb.

Občinska skupščina je podaljšala tudi veljavnost odloka o začasnih prispevnih stopnjah za financiranje skupnih družbenih potreb v občini do konca leta.

Po zborih pa je bila razprava o nekaterih drugih stvareh naslednja:

● poslanec zbora občin **Janez Jerina** je navzoče seznanil z odgovorom na pobudo priljubljanskih občin glede načina zbiranja sredstev za gospodarsko infrastrukturo. Sredstva, ki se zbirajo po domicih pripadnosti, naj bi se porazdelila občinam, kjer ljudje prebivajo. Izvršni svet naj bi o tem po priporočilu občinske skupščine nadaljeval akcijo za pridobitev tega denarja, s katerim bi si dejavnosti v občini zelo opomoglo.

● **Branka Alič** zahteva od izvršnega sveta, naj kaj ukrene v zvezi s hišo na Logu, ki je po starosti in notranji opremlitvi velike vrednosti, pa propada, ker lastniki nimajo ne sredstev ne interesa za vzdrževanje.

● **Franjo Modriljan** pa je opozoril, da je SCT začel voziti granulate iz Verda v novo bazo v Preserju. Cesto, po kateri to

prevažajo, so z velikim trudom zgradili pred osmimi leti, tovornjaki pa jo zaradi prevelike teže uničujejo. Zahteva, naj izvršni svet takoj posreduje pri republiški cestni upravi, ki naj kaj ukrene za zaščito te ceste.

● **Jože Drenik** je delegate seznanil z dejstvom, da je na Raskovcu domačija, ki je še brez elektrike: prosi za podporo pri akciji, naj bi tja potegnili elektriko.

● V zboru združenega dela

● je **Zvonko Suhadolnik** zanimalo, zakaj je občina Vrhnika izpadla iz programa za sofinanciranje centralne čistilne naprave.

● V zboru krajevnih skupnosti je **Franc Volek** dal pobudo, naj strokovne službe občinske skupščine pripravijo prednostni vrstni red del po krajevnih skupnostih, kajti meni, da so nekatere krajevne skupnosti zapostavljene. **Alojz Suhadolc** (IS) je povedal, da že nekaj časa zbirajo podatke po krajevnih skupnostih in šele na podlagi teh podatkov bo sestavljen ta prednostni red. Vse

Iz dela izvršnega sveta

● Za dokončanje vrtca je Borovnici izvršni svet iz proračunskih sredstev odobril premostitveno posojilo. Od VVZ Antonije Kucler je zahteval predračun, ki se je nanašal na ureditev okolice vrtca, za nakup notranje opreme ter končno ureditev kotlovnice.

● Dodeljena sredstva za organizacijo slovesnosti ob Krimski jami (ki niso bila porabljena) je IS dal družini Tomšič iz Stare Vrhniko za ureditev strelodvoda (10.000 din).

● Boštjanu Cornu je dovolil, da na Logu na zemljišču v družbeni lastnini začasno postavi kiosk za prodajo časopisov, tobaka in bižuterije, dokler občina tega zemljišča ne bo potrebovala za drug namen.

● Obravnaval je smernice za izdelavo skupnega programa notranjske regije. Glede na merila je na prvem mestu gozdarstvo in z njim povezana lesna industrija, pri kateri bi bilo možno usklajeno delovanje med tovarnami, zlasti pri nastopanju na tujih trgih, dogovarjanje o tem pa je možno v okviru Notranjske gospodarske zbornice. V kmetijstvu bi bilo mogoče poleg govedoreje in konjereje vpeljati še kako drugo dejavnost, denimo farma divjadi, v ekologiji bi nujno morali izdelati skupno raziskavo naravovarstvenih vprašanj v regiji. Pri turizmu naj bi najprej pregledali turistične možnosti, zgradili prenočitveno ponudbo višje kakovosti, vključili naravne danosti (kmečki turizem) in uveljavili naravne in kulturne znamenitosti, ki jih ni malo: izviri Ljubljanske, Planinske, Loške doline. Nič manj pomembne niso rekreativne dejavnosti.

● Odobren je bil nakup računalnika Centru za socialno delo Vrhnika, ki bo tega uporabljal tudi za Društvo invalidov, Rdeči križ in Društvo prijateljev mladine. Za dejavnost Rdečega križa na Vrhniku je izvršni svet odobril 15.000 din. Prav toliko je dobilo tudi društvo invalidov.

● Glede na informacijo o poteku dejavnosti za razpis v zvezi z javnimi deli okrog vrtca v Borovnici je izvršni svet določil po največ 1000 din stimulacije za vsakega delavca, ki bo – sicer še vedno prijavljen na zavodu za zaposlova-

pa je seveda odvisno od denarja, ki bo namenjen krajevnim skupnostim.

● **Janez Suhadolnik** je ponovil pripombo, da je magistralna cesta z Vrhniko v Ljubljano v slabem stanju in bi zato morali omogočiti vrhniškim prebivalcem, da bi dobili kartice za avtocesto.

● Med predlogi velja omeniti še naslednje: **Tomaž Grom** predlaga, naj bi zapisnike s sej izvršnega sveta dobivali tudi delegati občinske skupščine in tako sledili delu tega svojega telesa. **Franc Volek** pa med drugim predlaga, naj uradne ure na občini razširijo še na torek in četrtek. Opozoril je, da je tabla, ki označuje kraj Borovnica, postavljena v naselju, in v zvezi s tem ga zanima, kdo je odgovoren za označevanje naselij.

Ivan Švigelj pa predlaga, naj bi po vaseh, kjer ni urejeno redno odvažanje smeti, primerno uredili zbiranje in odvoz kosovnih odpadkov. Zdaj je pooblaščen izvršni svet, da to zadevo uredi s komunalnim podjetjem. Ob tem je **Tomaž Grom** pripomnil, naj bi poskrbeli tudi za odvoz »turističnih smeti« ob cesti Vrhnika-Logatec.

Nazadnje je delegate še zanimalo, zakaj ni vzdrževana cesta med kamnolomom v Verdu in Pokojiščem.

Nova ustava bo! Samo kakšna, to je vprašanje!

Ni dvoma, da republika Slovenija potrebuje novo ustavo. Razlogov je več in težko se je odločiti, kateri je najvažnejši.

Splošno prepričanje je, da bo ustava zagotovila suverenost Republike. To pa ni res: ustava je samo eden od temeljnih političnih pogojev, da lahko govorimo o suverenosti, da o ekonomskih sploh ne govorimo.

Za nas, bivše mladince, bivše liberalce, sedanje liberalne demokrate, je najpomembnejše, da nova slovenska ustava zagotovi **suverenost državljanov**. To pomeni, da mora ustava zagotoviti in zagotavljati spoštovanje človekovih in državljanovih pravic ne glede na spol, narodnost, svetovni nazor, ali spolno usmerjenost. Zato se borimo proti vsem tistim dikcijam v os-

ljanske pravice, saj osnutek trenutno opredeljuje samo kdo lahko krati pravice, kar lahko omogoči samovoljo organov pregona pri uporabi teh sredstev.

Osnutek ustave malo govori o delovanju komunalnega sistema, kar lahko v prihodnosti pomeni centralizacijo ter s tem onemogočanje regionalnega pluralizma. Že tretji člen pa govori o varovanju enotnosti, kar lahko poleg blokiranja regionalnega pluralizma pomeni blokado političnega, mnenjskega, socialnega pluralizma.

O komunalnem sistemu, reorganizaciji občin je sploh težko govoriti, saj nam vlada še ni ponudila niti tez, niti modela, kako naj bi v prihodnosti izgledale občine in ostala nadgradnja, kar dodatno zahteva dlakocepsko tehtanje vseh stavkov, ki govorijo o »družbe-

SO Vrhnika vabi vse občane ne glede na strankarsko pripadnost na razpravo o OSNUTKU nove Ustave Republike Slovenije, v Cankarjevem domu.

Osnutek Ustave Republike Slovenije bo tolmačil član ustavne komisije g. Tone Peršak.

Vsak posameznik lahko ponudi svoj predlog, ki bo javno obravnavan.

Vsi predlogi ne glede na področje zanimanja bodo enakovredno obravnavani.

Razprava bo v petek, 16. 11. 1990 ob 19. uri v Cankarjevem domu.

nutku ustave, ki bi se lahko pri pisanju zakonskih aktov razlagale tudi drugače.

Zato ugovarjamo preambuli osnutka, ki govori o svetosti življenja; v skrajni posledici lahko ta »svetost življenja« prepreči svobodno odločanje staršev o rojstvu lastnih otrok, saj je že kontracepcija za nekatere »žalitev življenja«, da o splavu sploh ne govorimo.

Osnutek govori o pravicah in dolžnostih, ki izhajajo iz družinskega življenja, pozablja pa na vse ostale oblike življenjskih skupnosti. Tudi ko govori o starševstvu, uporablja tako dikcijo, ki pozablja na enakopravnost obeh spolov.

Po našem mnenju bi moral osnutek vsaj na splošno opredeliti, kdaj je možno državljanu/državljanici kratiti držav-

opolitičnih skupnostih«, saj ti stavki usodno odločajo tudi o razmerju med državljanom in njegovo državo. Želimo pač, da bo lahko tudi državljan lažje nadzoroval državo, saj država že dovolj dobro nadzoruje državljanke.

Splošni vtis, ki sem ga dobil ob branju osnutka pa je tak:

Stara ustavno-pravna praksa se še ni dokončno umaknila na smetišče zgodovine, spremenila je le predznak, še vedno hoče biti enodimenzionalna, pri pisanju zakonov pa bi omogočala diskriminacijo raznih skupin prebivalstva na različnih področjih. In poudarjam, sestavljalcem ne podtikam grihij namenov, toda nekdo, ki jih ima, lahko na pravi funkciji le-te realizira...
Ciril Hrovatin

OPOZORILA VLADI IN DELAVCEM

Zahteve socialdemokratov

Vrhniški socialdemokrati že od vsega začetka opozarjajo na naslednje stvari, ki so jih kot zahteve in opozorila oblikovali in naslovili na občinske oblasti:

- potrebo po ustanavljanju neodvisnih sindikatov v podjetjih in zagotovila za njihovo nemoteno delovanje,
- slabo gospodarsko stanje podjetij,
- na razliko med plačami v gospodarstvu in negospodarstvu (tisti, ki dohodek ustvarjajo, so imeli slabše plače od negospodarstva),

Nesposobni vodilni naj odstopijo, če nočejo, pa jih je treba zamenjati, kajti dovolj je bilo bogatenja na delavskih ramah. Izvršni svet naj ugotovi razliko med prikazanim in dejanskim stanjem v podjetjih (finančno poročilo v skupščinskem gradivu) in zahteva kazensko odgovornost vodilnih.

Namreč, nekateri so prikazali zadovoljivo stanje, delavce pa pošiljali na prisilne dopuste, hkrati pa jim pri plači dajejo nevredne papirje, ki so le potrdila, da so delavci opravičeni do internih delnic, nikjer pa ne piše, kdo in kako jamči za iz-

Z ustanovnega zbora občinskih socialdemokratov 9. marca v Borovnici: od leve proti desni doc. dr. Mihael Vengušt (sedanji podpredsednik ljubljanske mestne skupščine), Franc Furlan (član predsedstva obč. SDSS) dr. Jože Mencinger (zdajšnji podpredsednik republiškega izvršnega sveta za gospodarsko področje), Tone Debevec (podpredsednik obč. SDSS), dr. Borut Lavrenčič (član predsedstva obč. SDSS)

- zagotavljanje boljših delovnih možnosti,
- priliv delovne sile iz drugih republik, saj je ta zniževala izobrazbeno strukturo v podjetjih in oteževala prehod na zahtevnejše programe, istočasno pa obremenjevala stanovanjske sklade.

Socialdemokrati potemtakem zahtevajo, naj občinski izvršni svet podpre prestrukturiranje v podjetjih in naj izdela gospodarski in socialni program.

plačilo teh »delnic«.

Socialdemokrati menimo, da bodo delavci ogoljufani, kot so bili že večkrat, če pristojni ne bodo nečesa ukrenili in preprečili zlorabe vodilnih po podjetjih.

Po aferah Elan, Smelt, Trend itd. ne zaupamo nikomur več in se bojimo, da ne bi tudi v občini zrasel kakšen »Elan«. To pa morajo preprečiti ustrezni občinski organi.

Predsedstvo občinske socialdemokratske stranke

VRHNIČANI V GONARSU

Prijateljski stiki ostajajo

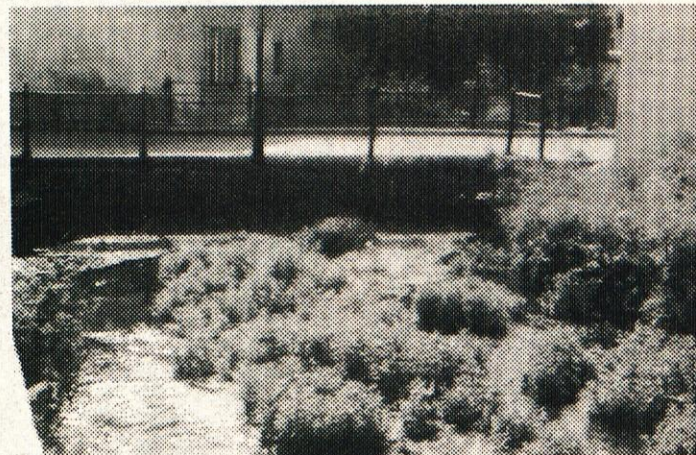
Letošnjega tradicionalnega srečanja starejših občanov Gonarsa (nad 75 let), se je udeležila tudi delegacija Društva upokoencev Vrhnika in sicer predsednik društva Stane Kogovšek, člani društva Boža Novak, Poldi Nadlišek in Matija Turšič ter predsednik skupščine občine Vrhnika dipl. inž. Franc Kvaternik.

Glede na to, da starejši občani v pobratenem Gonarsu niso organizirani tako kot pri nas, vso aktivnost vodi župan mesta Gonars. Enkrat na leto župan Gonarsa priredi srečanje vseh starejših občanov, starih nad 75 let. Letos je to bilo v nedeljo, 28. 10. 1990, kamor so povabili tudi našo delegacijo. Po protokolarnem sprejemu za našo delegacijo pri županu mesta Gonars je bila za vse udeležence srečanja skupna maša v mestni cerkvi v Gonarsu. Sam kulturni program pa se je nadaljeval v popoldanskih urah v njihovem kulturnem domu. Po obveznem kosilu sta udeležence pozdravila gonarški župan ter predstavnik delegacije iz Vrhnika, ki se je z lepimi besedami zahvalil za vabilo in prenesel vsem starejšim občanom Gonarsa priskrbe pozdrave vseh občanov Vrhnika.

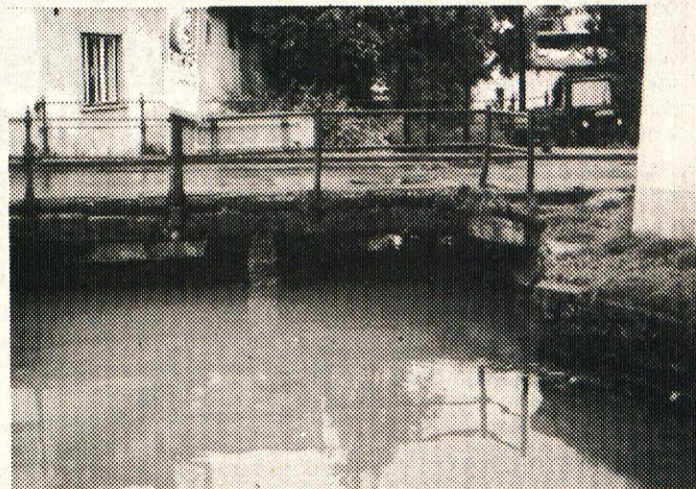
V dobrem razpoloženju in prijateljskih razgovorih so se starejši ljudje veselo zavrteli ob njihovi lepi glasbi. Prav zanimiva pa je tradicionalna tombola z raznimi darili, katero vodi sam župan.

Kar prehitro je prišlo slovo, z vabilom naše delegacije, da se delegacija starejših občanov Gonarsa udeleži podobnega srečanja na Vrhniki.

Vrhniška delegacija je tudi obiskala KOSTNICE internancev, ki so pomrli v taborišču med drugo svetovno vojno. S. S.

VSAK SVOJ DELEŽ – Kmet Habe na Vrhniki, ki ga je motila umazani in neurejenost potoka Bela na Vrhniki, se je kar sam lotil dela. Očistil je strugo, v kateri je zaudarjala zastajajoča voda, odpeljal iz nje vse, kar je preveč, potok nekoliko poglobil. Tako je v njem zdaj predvsem voda, ne pa nesnaga. Glede na županov poziv, naj vsak začne delati v svojem okolju, je to zgled, kako bo treba delati v prihodnje. Zgoraj je struga Bele pred ureditvijo, spodaj po ureditvi.

PRAZNIK ČAPLJINE

Izmenjava izkušenj

Čapljin praznuje 26. oktobra svoj občinski praznik. Njegov praznik je počastila tudi delegacija skupščine občine Vrhnika.

Delegacija je obisk izkoristila predvsem za spoznavanje trenutnih razmer v Čapljin in možnosti za globlje gospodarsko sodelovanje.

Gostitelji pa so predvsem zanimali naše izkušnje s splošnimi razmerami, ter odraz le-teh na delo skupščine, odnos med strankami ipd., saj so predvse aktivnosti v BiH že v polnem razmahu. Vsekakor smo v mnogih pogledih podobni, če že ne enaki. Obe strani sta v razgovoru našli več

področij, na katerih bi bilo možno sodelovanje in korist obeh strani. Tudi volitve, ki bodo ta mesec v BiH, niti nestabilna jugoslovanska politična situacija, po zagotovilih naših sogovornikov, ne bosta negativno vplivala na odnose med občinami, saj za razliko od jugoslovanske politike predstavlja temelj naših odnosov medsebojno razumevanje, spoštovanje in pa iskanje odgovorov, ki so sprejemljivi za obe strani.

Seveda pa naši gostitelji pošiljajo tople mediteranske pozdrave našim občanom, kar je glavni namen tega zapisa.

Ciril Hrovatin

UGOTAVLJANJE DRŽAVLJANSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE

V zadnjem času je pri nekaterih občanah veliko razburjenja povzročil prejem dopisa v zvezi z ugotavljanjem republiškega državljanstva.

Ker republiško državljanstvo pri vseh občanah ni vpisano, mora pa ta vpis biti, tudi zaradi računalniškega vnosa tega podatka v centralni register prebivalstva, smo nekatere občane vabili na občino. Kaj morajo ti občani storiti, podrobno piše v njihovih obvestilih. Tu bi opozorili le na dejstvo da je zakon lahko v določenih primerih krivičen, oziroma neživiljenjski, vendar je vseeno zakon, ki ga je potrebno spoštovati.

Ko so se podatki vpisovali v državljanske knjige in druge evidence, so nastale določene pomanjkljivosti oziroma napake, za katere se iskreno opravičujemo.

Zato pozivamo občane, da se odzovejo na vabila, naj bodo strpni in naj sodelujejo z nami, edino tako lahko razrešimo nejasnosti, ki se v določenih primerih pojavljajo.

OBČINSKI ODDÉLEK ZA NOTRANJE ZADEVE
OBČINE VRHNIKA

DO LETA 1992 PROBLEM REŠEN

Vrhniška telefonija

V prejšnji številki Našega časopisa ste lahko zasledili informacije o aktivnostih, ki tečejo v zvezi z vrhniško telefonijo. V tem mesecu so stvari že jasnejše. Prišlo je do uspešnega pogovora s PTT podjetjem Ljubljana.

Smo tik pred podpisom pogodbe za naročilo centrale. Po nekaterih krajevnih skupnostih so že sami krajanji začeli z zbiranjem telefonskih naročnikov. Pred vami je prijava, ki jo izpolnite in oddajte pri predsedniku KS. To storite tudi, če ste se že prej naročili pri PTT, kajti s temi naročili hočemo ugotoviti najnovejše stanje in potrebe.

Z novim letom PTT preide na nov način financiranja telefonskih kapacitet in sicer s prodajo obveznic PTT, ki jih bo izdalo SP PTT Slovenije. Gre za bistven premik, saj tukaj naročnik telefona nastopa kot kreditor sistema PTT. Cena priključka (nepovratna sredstva) bo bistveno manjša kot je bila doslej, sredstva, ki jih moramo naročniki zagotoviti za razvoj telefonije, pa bodo vezana na nemško marko in bodo obrestovana 12% letno. Vrhniški občinski IS bo iz proračuna že v mesecu novembru zagotovil 5.200.000, to

je 20% vrednosti centrale. Naročniki naj bi denar za gradnjo telefonskih kapacitet zagotavljali preko leta z nakupom obveznic po tranšah, denar pa bi se sproti vlagal v gradnjo.

O porabi boste sproti obveščeni, preko svojih predstavnikov pa boste lahko tudi kontrolirali porabo. Obstaja realna možnost, da bo v prihodnjem letu problem vrhniške telefonije delno rešen, v začetku leta 1992 pa popolnoma.

Upam, da bomo s skupnimi močmi problem vrhniške telefonije rešili. Ponovno vabim občane, ki želijo delovati v odboru za izgradnjo telefonije, ki je že formiran (predvsem strokovnjaki iz tega področja), da se nam pridružite.

Podpredsednik IS:
Zvone Škof

VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO

Vse, ki želite pridobiti v prihodnjem letu telefonski priključek, lahko tudi dva (telefax) izpolnite ta obrazec in ga oddajte čim prej pri predsedniku KS.

Zahtevo izpolnite s pisalnim strojem ali s tiskanimi črkami (čitljivo).
Kjer je oznaka PTT, pustite prazno.

IZPOLNI PTT

GC	DATUM	ZAHT	DAN	MES	LETO	ST	VR

ZAHTEVA

ZA SKLENITEV TELEFONSKEGA NAROČNIŠKEGA RAZMERJA

Ime in priimek oziroma naziv vlagatelja zahteve		
Matična številka občana		
Poklic oziroma dejavnost vlagatelja zahteve		
IZPOLNI VLAGATELJ	Bivališče	Ulica in hišna številka
		Kraj in poštna številka
	Točen naslov kraja kjer bo priključena naročniška telefonska naprava	Ulica in hišna številka
		Kraj in poštna številka
	Krajevna skupnost občina	
Vrsta naprave in število naročniških priključkov		
Prostor priključitve (stanovanje, poslovni prostor)		
Številka gradbenega dovoljenja (samo za zasebno novogradnjo)		
Pripomba vlagatelja zahteve (vpisati ključno številko telefona pred preselitvijo)		

Vlagatelj zahteve jamči za verodostojnost podatkov. V nasprotnem primeru lahko PTT organizacija izključi njegove naročniške telefonske naprave. O načrtovanih spremembah na telefonskih inštalacijah in napravah mora naročnik obvestiti PTT organizacijo 30 dni pred spremembo.

Pomanjkljivo izpolnjene zahteve PTT organizacija ni dolžna obravnavati.

Štampiljka
(za pravne osebe)

Kraj in datum

Podpis vlagatelja zahteve

POGLEDALE SMO ZA VAS

Potrošniška košarica

Prav gotovo je, da naše gospodinjke zanima, kje se dobijo posamezna živila ali tudi drugi artikli najceneje, da bi za svojo košarico potrošili čim manj denarja. Kajti časi so vse slabši, denarja pa je vedno manj.

V tej rubriki bomo potrošnike seznanjali z različnimi cenami, akcijskimi prodajami ter drugimi novostmi, vse z namenom, da informiramo – ne pa propagiramo najcenejše ponudnike. Zato naprošamo, da nas tako potrošniki kot prodajalci obveščate o vseh zanimivih reklamnih prodajah, znižanjih, nizkih cenah, vse v blagor občanov.

V soboto (10. 11. 1990) smo v petih trgovinah v mestu Vrhnika preverili cene za tri artikla olje (CEKIN, ZVEZDA), sladkor (2kg) in 0,5l pivo UNION. Ugotovili smo naslednje cene, stranke in potrošniki pa se naj sami odločijo, kje bodo kupovali:

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA MLEČNA (KZ VRHNIKA)

19,10 – olje (reklamna cena olja v tetrapaku 16,00)
29,50 – sladkor 2kg
8,90 – pivo (grand Union)

ŽITO PEKARNA VRHNKA

16,00 – olje CEKIN
29,40 – sladkor 2kg
10,00 – pivo (grand Union)

SAMOPOSTREŽBA NA KRIŽIŠČU – MERCATOR VRHNKA

19,00 – olje CEKIN, ZVEZDA
19,00 – sladkor iz rezerve 2kg
11,40 – sladkor 1kg
10,40 – pivo (grand Union)

TRGOVINA SIMON

16,40 – olje CEKIN, ZVEZDA
19,00 – sladkor 2kg
10,80 – pivo (grand Union)

TRGOVINA DISKONT OREL JELKO (Verd)

15,00 – olje CEKIN
15,00 – olje v tetrapaku
23,00 – sladkor 2kg
8,40 – pivo (grand Union)

Likovna razstava ob tednu otroka

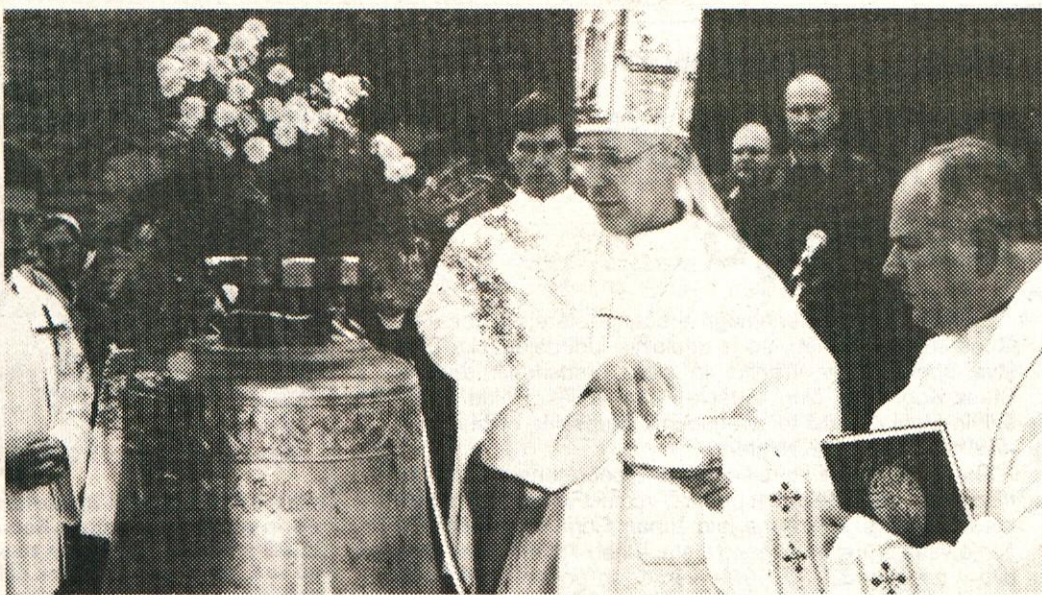
Ob tednu otroka so malički in vzgojiteljice iz enot vrhniškega vrtca pripravili razstavo svojih likovnih izdelkov in voščilnic Jureta Aleksiča. Slike so napravljene v različnih slikarskih tehnikah, uporabili pa so tudi odpadne materiale. Razstavo je s prisrčnim petjem odprli otroški pevski zborček, na ogled pa je bila od 4. do 8. oktobra v domu JLA.

M. Š.

FINTESS CENTER

Športna zveza Vrhnika bo sprejemala prijave za vpis v FITNESS CENTER in savno od četrta, 15. 11. 1990 dalje od 15. do 19. ure v predprostoru Fitness centra, Tržaška 9, Vrhnika in na telefon 751-484.

Športna zveza Vrhnika:
Miro Gruden

POROČILO O DOGODKIH ZA PRIHODNOST

Obnovljena kapelica v Blatni Brezovici

Kronist je obrnil nov list svoje knjige in takole ujel trenutek časa: »Zadnjo nedeljo v mesecu julija leta 1990 je vrhniški dekan g. Božnar posvetil kapelico v Blatni Brezovici, ki so jo obnovili vaščani s prostovoljnim delom in denarnimi prispevki. Akademski slikar Tomaž Perko je obnovil zidne freske, ki jih lepo uokvirja na novo pobeljena fasada. Zaradi vlage že predvsem preperelo ostrešje zvonika je bilo zamenjano in dotrajano pločevino je nadomestilo novo bakreno prekrivalo. Zvon, ki je do sedaj največkrat žalostno molčal, se oglašal trikrat dnevno, človeka je namreč nadomestilo električno stikalo.«

Ko je kronist končal, je morda tu in tam še popravi

kakšno črko, knjigo zaprl in jo zopet postavil nazaj na polico, da bo pripravljena, ko bo na nov list zapisal nov dogodek.

Pisatelju, ki mu je domišljija čisto zameglila realnost, so pozornost pritegnile freske. Umetnost je vedno bila ogledalo svojega časa in morda dobi še kak zanimiv motiv za svojo naslednjo novelo. Presečenec je odkril, da je goreča vasica na freski pravzaprav Blatna Brezovica. On že ima zgodbo:

»Na gričku sredi Barja stoji kmečka vas, hiše stisnjene druga ob drugi so krite s slamo. Nepredvidnost ali pa morda strela zaneti požar, ki se bliskovito širi. In tedaj se zgodi čudež. Odpre se nebo in silovit naliiv pogasi ogenj. Vaš-

čani v zahvalo sezidajo kapelico...«

Zgodovinar, natančen človek, ki mu je bilo odkrivanje pozabe vedno v veselje, je hotel izvedeti, kdaj je kapelica nastala. Ustno izročilo mu je kaj malo pomagalo, čas pač zagrne z nepredirno kopreno mnogokatero star. Vedeli so mu povedati, da je kip Marije novejši in da je lesen oltar, za katerim je bila dolgo časa skrita čudovita freska, nastala v dvajsetih letih tega stoletja. Letnica 1879 na freski mu je bila edina opora, ko je hotel najti list v knjigi zgodovine vasi, ki ga je popisal nek drug kronist. Žal je v tej knjigi manjkalo mnogo listov in ugotovil je lahko le to, da je fresko naslikal vrhniški slikar Simon Ogrin (1851–1930), avtor številnih sakralnih del.

Spoštovani bralci, za vas sem bil Pisatelj in Zgodovinar, bil pa sem tudi kronist za nekoga, ki ga bo v prihodnosti zanimala knjiga zgodovine kapelice. Zanj bo list z letnico 1990 popisana.

LEON GOSTIŠA

velike površine stranskih poti in tudi zares veliko križišče, ki pelje v Zadnje doline? Vem, da so ljudje plačali. Vendar pa tukaj nekaj smrdi. Asfaltiranje poti, urejeni odtoki in vse ostalo, je popolnoma urejeno tam kjer živijo ljudje, ki so imeli pri tej zadevi velik vpliv.

Počutim se prevarano, ker na zadnjem sestanku, ki ga je sklical gradbeni odbor, ni bilo govora o asfaltiranju stranskih poti in o dodatnem zbiranju denarja, ker se zastavljenega cilja ne bo dalo v celoti izpeljati. Menim, da smo prebivalci tega dela Betajnovce prispevali sredstva za neizpolnjene obljube gradbenega odbora, ki je pojasnil, da je ravno za ta del zmanjkalo denarja. Da nismo organizirali dodatnega zbiranja sredstev pa moramo pripisati lastni malomarnosti in neiznajdljivosti. Vsak, tudi naključni obiskovalec, pa lahko sam vidi kako je križišče urejeno in kam odteka meteorna voda.

M. S.

Poklon pokojnim

»Toda še vedno stojimo pred jamo groze. Ta jama je priča človeškega napuha, ki jo je povzročil. Opozorja pa nas hkrati na človeško skromnost. Samo ljudje smo. Krhka, ranljiva, z bolečino obdarjena bitja. Smo ljudje, ki imamo dolžnost do mrtvih, da jih počastimo in dolžnost do nas samih, da se spravimo med seboj. Saj prav to, da danes stojimo tu, vzbuja v nas tudi upanje in zaupanje vase. Samo veliki ljudje in duhovno močni narodi lahko pogledajo v brezno groze svoje zgodovine. In glejte, upanje je tudi v tem, da so se k nam vrnile besede, ki so bile dolgo zasmehovane in zasramovane, če niso bile celo prepovedane besede: DOMOVINA, PROSTOST, ODPUSČANJE, SPOMIN, RADOST ŽIVLJENJA, LJUBEZEN, SPRAVA. Te besede nam bodo pomagale zgraditi prihodnost. Mrtvim pa pokoj, večno obžalovanje in spoštovanje. Večni spomin.« Te zgodovinske besede je 23. septembra 1990 ob Krimski jami spregovorila gospa Spomenka Hribar. Prav ona je bila tisti moralni most slovenske sprave, da smo končno letos vsi Slovenci postali vredni svojega imena in zgodovinskega spomina.

NA STARI VRHNIKI

Blagoslov novega zvona in obnovljene cerkve

V nedeljo 28. oktobra smo se Starovrhničani in nekateri okoličani zbrali k lepi slovesnosti ob blagoslovitvi naše obnovljene podružne cerkve sv. Lenarta in novega zvona. Slovesnost je vodil stiški opat.

Marsikomu se je orosilo oko, ko se je zvon pred našimi očmi počasi dvigal v zvonik, mi pa smo prepevali lursko pesem: »Zvonovi zvonijo, premilo pojo...« Obenem pa smo se veselili sadov našega skupnega triletnega prizadevanja, saj je cerkev v celoti obnovljena znotraj in zunaj.

»S skupnimi močmi se bo dalo vse narediti,« nas je v začetku, ko nas je bilo še malo strah, bodril gospod dekan. Danes pa smo vsi veseli in ugotavljamo, da je imel še kako prav. Saj se je pri tem delu izkazala skoraj vsa vas. Večina vaščanov je delo podprla v zavesti, da je ta naša cerkev sredi vasi, ne samo prostor za opravljanje verskih

obredov, temveč tudi zgodovinsko-kulturni spomenik in okras vasi.

Kljub temu, da smo bili včasih, ko je to delo zahtevalo od nas največ odpovedovanja, tudi malo bolj »glasni«, pa mislim, da nas je prav obnova naše cerkve in že prej vaške kapelice, še bolj zbližala. Saj smo v zadnjih letih že kar nekajkrat dokazali ob nesrečah vaščanov svojo pripravljenost pomagati ljudem v stiski.

Upam, da bomo pogovor: »V slogi je moč!« Starovrhničani še velikokrat potrdili pri našem skupnem delu. Kajti Lopa, Gasilski dom in še mnogi drugi vaški problemi nas vabijo, da združimo moči ne glede na pripadnost stranki.

Kajti v veselju in trpljenju, upanju in prizadevnosti, skupaj doživeto delo, zbližuje srca. V delu ljudi odkrivajo, da so si bratje.

Pe

V DOMU UPOKOJENCEV VRHNKA

Starost vendarle ni žalost

Po aferi, ki je pred kratkim izbruhnila v bežigranskem domu upokojencev – šlo je za očitke sorodnikov tamkajšnjih obiskovalcev, češ da le-ti po dolge ure ležijo v lastnih iztrebkih, ki jih celo jedo, in da ima osebe do njih nasploh zelo nehuman odnos – so se po Vrhniki pričele širiti govorice, da tudi v tukajšnjem domu upokojencev razmere ne morejo biti kaj dosti boljše, saj da menda v nočnem času dela ena sama strežnica. Da bi izvedeli, ali so govorice tudi utemeljene, smo obiskali »obtožene« in jih povprašali po njihovem mnenju.

Direktorica doma upokojencev Žnidaršičeva je povedala, da je pri njih v oskrbi trenutno 220 ljudi in 80 zaposlenih. Kar petinosemdeset odstotkov oskrbovancev potrebuje dodatno pomoč, kar pomeni, da jim je potrebno pomagati pri hranjenju, nekaterim pripravljati posebne vrste hrane, jih umivati, oblačiti, bolnike, ki so priklenjeni na posteljo, tudi obračati, in podobno. Vsa ta dela zahtevajo zaposlitev dodatnega kadra, ki ga imajo zdaj premalo. Prvi vzrok za to je ta, da za delo strežnice ali medicinske sestre, ki bi se zaposlila v domu upokojencev, kljub nezaposelnosti ni kakšnega posebnega zanimanja, druga težava pa v tem, da povečanje števila osebja pomeni tudi višjo

ceno oskrbnine. Ta znaša za bivanje v dvoposteljni sobi 116,50, za tiste, ki so deležni posebne nege, pa 198 dinarjev na dan. Večini pokojnina ne zadostuje za pokrivanje oskrbnine in jim razliko plačuje socialno skrbstvo oziroma zdravstveno varstvo, ki je plačnik zdravstvenih storitev, ali sorodniki, ki jih podražite prizadevanje nekako najbolj neposredno. Zvedeli smo tudi, da trenutno ponoči res delata ena medicinska sestra in ena strežnica, vendar pa je zaposlitev dodatnih že odobrena. Tudi zato, ker je osebe, pretežno so to ženske, preobremenjeno.

Pogovarjali smo se tudi z oskrbovanci. Besede Ivanke Tomšič, Poldeta Torkarja, Franceta Pajniča in Tončke Petelin bi lahko strnili v ugotovitve, da je njihov dom lep, urejen in čist, da je njihova prav dobra, je pa ni mogoče pripraviti tako, da bi bila vseh prav vsem. Včasih se menda tudi skregajo med seboj, a se vedno pobotajo, da jim ni preveč dolgčas pa poskrbi delovna terapevtka Andreja. V določenem smislu je starost, kakorkoli že obrneš, vedno žalostna, ne glede na to, v kakšnem domu živiš. Ali kot pravi gospod Torkar: »Zdaj sem pač tu doma. Nisem več najbolj zdrav, a več kot pest zdravil mi pomaga obisk mojih.«

Mojca Šajn

Kot da se je narava zarotila proti človeku, je letošnji praznik vseh svetih slovenski človek spoznaval svojo nemoč do narave. Zato je toliko globlje doživljal svoj odnos do nje, do minljivega. Smo le najemniki stvarstva, meje našega odločanja so omejene. Verjetno nas je narava simbolično pripravila na drugačen odnos do minljivega. Duhovni pogled do mrtvih je dobil novo dimenzijo. Slovenski človek je prvič začutil, da smo svobodno počastiti spomin tudi tistih, ki jih je zgodovina zamolčala. Tudi Krimska jama je prvič doživela javni spomin vseh mrtvih. Jesensko listje, prvi obrisi snega, tiha in zbrana mašina molitev množice, številni plameni sveč in preprosti šopki do mogočnih ikeban. To je le zunanji videz, ki ga je obiskovalec doživljal 2. novembra na tej tihi jasi. Na umetniškem oltarju – spomeniku žrtvam, je mašnik prvič opravil bogoslužno daritev. Zbrano molitev je v svojem refrenu prekinjala mogočna pesem notranjskih pevcev in se tenkočutno zila nad zbrano množico in krošnje dreves. Dolina je zajokala, ko se je v veličastnem spevu oglasila Simonitičeva »Planika«. Krimska jama, s čudovitim naravnim prostorom antičnega gledališča je imela prvič čast, da so notranjski pevci zapeli mogočno pesem sužnjem iz Verdijeve opere Nabucco. Solze množice so bile njihovo plačilo za trud in hkrati obveza, da se bomo vsi skupaj še vračali na kraj naše zgodovine, brez maščevanja, brez obtožb.

HVALA VSEM, KI STE NAM POMAGALI DOŽIVLJATI NOVEGA ČLOVEKA.

F. V.

ODDELEK ZA DELOVNO USPOSABLJANJE V PODLIPI

Otroci, ki ne bodo nikoli odrasli

Duševna prizadetost se kot naravna zakonitost pojavlja v vsakem narodu in v vseh časih, o mnenju svetovne zdravstvene organizacije pri dveh do treh odstotkih prebivalstva. Gre za manj razvite duševne sposobnosti in s tem za večjo odvisnost od drugih, ki traja pri težjih oblikah vse življenje. Ker to ni bolezen, ampak »stanje«, tudi ne poznamo zdravila, lahko pa veliko storimo za izboljšanje s pravočasno in primerno vzgojo. Duševno prizadetost nekateri zamenjujejo z duševno boleznijo, ki pa je drugačna motnja duševnosti in lahko doleti tudi zelo bistrega človeka.

Odnos do duševno prizadetih se je v zadnjem času prav gotovo izboljšal, predvsem odnos staršev in učiteljev v osnovnih šolah, lahko pa trdimo, da imajo mnogi izmed nas do njih še vedno odklonilen odnos. Reakcije na nekaj, kar je drugačno, neznano in česar se je globoko v sebi tudi strah, se sicer dogajajo povsod in so nekako človeške in razumljive. Veliko hujši so predsodki, ki temeljijo na močni čustveni in

šibki razumski osnovi in jih je zato težko spreminjati. Najmočnejši predsodek proti duševno prizadetim je ta, da so taki otroci, pa tudi odrasli, nesrečni, trpeči, družini pa samo v breme. Sama nesreča torej, za katero je najbolje, da jo spravimo v izolacijo take ali drugačne vrste, v kakšen zavod daleč od naselij, po možnosti ograjen z visokim zidom. Slednje zaradi prepričanja, da so agresivni, celo nevarni, spolno nebrzdani in nespособni socializacije.

Kdo so duševno prizadeti?

Merila za klasifikacijo duševne prizadetosti so zelo raznolika. Po slovenskem pravilniku o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju so duševno prizadeti tisti otroci, ki imajo tako nizke umske sposobnosti, da ne morejo napredovati v osnovni šoli. Na osnovi klinične preiskave so ti otroci razvrščeni na **lažje duševno prizadete**, ki imajo sposobnosti za umsko delo tako zmanjšane, da pri rednem

vzgojno-izobraževalnem delu ne morejo biti uspešni in potrebujejo zato posebne oblike usposabljanja, njihov orientacijski inteligenci kvocijent pa je 51 o 70; **zmerno duševno prizadete**, ki imajo zmanjšane sposobnosti za samostojno delo, so pa sposobni vzdrževati kontakt z okolico, pridobiti navade in skrbeti za svoje osnovne potrebe ter se priučiti za preprosta opravila (orientacijski IQ 36 do 50); **težje duševno prizadete**, ki imajo tako zmanjšane sposobnosti, da so omejeni v gibanju, govoru in skrbi za svoje osnovne potrebe, so nesposobni za samostojno delo, lahko pa se priučijo za najbolj enostavna opravila (orientacijski IQ 21 do 35) in **težko duševno prizadete**, ki imajo tako slabo razvite umske sposobnosti, da so omejeni v sposobnosti gibanja, govora in skrbi za svoje osnovne potrebe, da potrebujejo stalno varstvo, posebno oskrbo in nego (orientacijski IQ pod 20). Izjemoma se razvčajo po določenih tega pravilnika tudi otroci, ki so na meji normalnih sposobnosti.

Pri poslušanju pravljice o veliki repi.

Tako kot drugod po Sloveniji je bilo tudi na Vrhniki do sedaj največ storjenega za lažje duševno prizadete. Šola s prilagojenim programom, ki zajema mejno inteligentne in lažje duševno prizadete, deluje namreč že 26 let, priključena pa je osnovni šoli Ivan Cankar in je zato integracija teh učencev dokaj dobra. Za zmerno in težje duševno prizadete otroke so navkljub kopici težav pred petimi leti le uspeli odpreti razvojni oddelek v okviru vrhniskega vrtca, kjer obravnavajo otroke nekje do devetega leta starosti, torej so bili starši zmerno in težje prizadetih otrok že postavljeni pred odločitev ali otroka po tej starosti oddati v odgovarjajoči zavod na Ig ali v Jarše. Ker je bilo v občini število takih otrok dovolj veliko, ugotovitev pediatra, da se vsako leto na Vrhniki rodi eden do dva zmerno prizadeta otroka, pa nič kaj ugodna, je bila ustanovitev oddelka za delovno usposabljanje že prava nujnost. Ustrezno lokacijo so našli v podružnični šoli v Podlipi, kjer so se s tako rešitvijo strinjali tudi krajanje. Pri adaptaciji stavbe so na pomoč priskočile delovne organizacije, Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije, levji delež pa je prispevala občinska izobraževalna skupnost.

»V tej šoli je grozno lepo«, pravi Sara

Pouk je v oddelku za delovno usposabljanje stekel marca 1989, trenutno pa ga obiskuje enajst otrok, starih od devet do šestnajst let. Nizka šolska stavba ima lično fasado, notranjost pa je topla in

prijazna in prav nič ne spominja na moderne betonske šole. Učilnici sta veliki sobi, obloženi z lesom in panoji, na katerih visijo likovni izdelki, mizice pa so postavljene v polkrogu, da se otroci vidijo med seboj. Na desni strani je mala kuhinja, v kateri pripravljajo malice, delijo kosila in tudi kaj malega skuhamo, poleg nje še manjša pisarna. Tu sem nekaj pred osmo zjutraj sedela z Anico Žilavac, specialno pedagoginjo, ki je tukaj t'ršica, in čakala na šolski kombi, ki pripelje otroke. Priznam, da me je bilo malce strah dopoldneva, ki je bil pred menoj, pa nisem preveč plašljive sorte. Zamišljala sem si krdelo napol divjakov, ki bodo kričali in pljuvali po meni, se z glavo zaletavali v zid ali se v najboljšem primeru vsaj valjali po tleh. Bojazen je bila odveč. Grozd otroških glav, ki se je nabral ob vratih pisarne, da bi pozdravil Anico, me je opazoval z mešanico radovednosti, začudenja in tudi malce preplašeno, radovedne očke pa so sprasevale, kdo neki je prišel na obisk. Ko so izvedeli, kdo sem, so se nekateri že nagnili okrog mene in hoteli čebljati, razlagati, spraševati, drugi pa so vse to opazovali še iz varne razdalje. Led je bil prebit in postali smo prijatelji.

S samostojnostjo pri opravljanju vsakodnevnih opravil nepoučenega prav presenetijo. Preobujejo in preoblečejo se čisto sami, tudi pri jedi ne potrebujejo posebne pomoči, sami pospravljajo za seboj, dekleta pa v kuhinji celo pomivajo posodo, skuhamo kavo, ... Način pouka je prilagojen njihovim sposobnostim. Niso na-

mreč učljivi v šolskem smislu, kar pomeni, da niso sposobni sistematičnega učenja branja, pisanja in računanja, niti za pridobivanje širšega znanja. Čeprav polovica od njih zna brati in pisati, bolj počasi in okorno sicer, pa te sposobnosti pravzaprav nikoli ne bodo zmogli uporabljati tako kot drugi. Tudi njihov besedni zaklad je siromašen, počutje in obnašanje nič kolikokrat odvisno od vremena. Zato pa znajo ustvariti čudovite likovne izdelke, če jim le nekdo večkrat pokaže ustrezno tehniko.

Še marsikaj bi vam lahko povedali o njih, ki ne bodo nikoli odrasli in bodo celo življenje ostali »večni otroci«, o njihovih starših, ki so taki kot vsi starši, le da je njihova starševska vloga mnogo težja in daljša, pa o tovarišici Anici in varuhinju Mojci, ki ju imajo tako grozno radi, o šolskem sadovnjaku in vrtu, ki ga sami obdelujejo in nenadno tudi o Podlipi, kjer se imajo tako lepo tudi zato, ker so jih tamkajšnji ljudje vzeli medse.

Mojca Šajn

Kdo odda telefon?

Gostišče »Trta«, Stara cesta 3 na Vrhniki, potrebuje telefonski priključek. Sedanje telefonske naročnike, ki bi želeli oddati telefon za določeno obdobje, odnosno bili pripravljeni odstopiti kot dvojček, prosim, da se osebno oglasite v GOSTILNI »TRTA«, Stara cesta 3. Mesčna najemnina zagotovljena po dogovoru. Vnaprej HVALA – ARIF

Otroci in njihovi tovarišici pred šolo, za katero pravijo, da je najboljša na svetu.

PORTALI NAŠIH HIŠ

Bogastvo oblik, ki smo jih pozabili

Slovenija je zelo raznolika ne samo zaradi močno razgibanega reliefa, raznolike vegetacije in podnebja, ampak tudi zaradi značilnega stavbarstva na podeželju, čeprav to bogastvo regionalnih oblik vse hitreje izginja. Tudi naše predstave o gorenjski dolenski, notranjski in kraški pokrajini so v zavesti povezane z lego in značilnimi obrisi posameznih naselij, s katerimi se posamezne kulturne krajine vidno predstavljajo navzven.

Na zasnove naselij in obliko stavb so poleg naravnih danosti vplivale tudi prometne povezave, kolonizacije in z njimi povezane politične delitve, pa tudi kulturni tokovi, ki so se oblikovali v širšem prostoru. Značilne gmote stavb, nji-

hova specifična omejitve v višino, materiali, oblikovanje fasad in arhitekturnih členov dajejo posameznemu naselju – pa tudi trgu ali delu ulice – le njemu lastno pričevalno podobo, zato so za njegovo identiteto izjemnega pomena.

Portal je gotovo med najbolj poudarjenimi in relativno najbolj samostojnimi členi fasade. Z njim je do neke mere izražen odnos lastnika do okolice, njegovo odzivanje na likovna dogajanja, oziroma odprtost ali zaprtost prostora na časovne spremembe.

Portal je gotovo učinkovit sestavni del nekega ambianta. Ker starejše stavbe predvsem na podeželju vse hitreje izginjajo ali se preoblikujejo, je gotovo portal tisti člen, ki bi ga še

najlažje ohranili, seveda pa moramo biti nanj in na njegov regionalni in likovni pomen opozorjeni.

V vrhniskem prostoru je ohranjenih največ portalov iz 19. stol. Starejši so razmeroma redki. Eden takih, značilno baročno oblikovanih iz 18. stol., je na Vrhniki, na Stari c. 18, ki je vključen v stavbo značilnega notranjskega peterostranskega tlorisa.

Bogastvo oblik in likovne obdelave, s katerimi so krasili podboje in preklade, se je razmahnilo v 19. stol. Pogost material sta sivi kamen in temen kamen iz kamnoloma v Lesnem brdu. Slednji je posebno učinkovit, saj je s posebnim glajenjem in brušenjem omogočal, da so raznovrstni geometrijski ali rastlinski motivi prišli do polnega izraza. Taki portali, ki jih zaradi izstopajočega, antracitno temnega vzorca imenujemo tudi »črni« portali, so zaradi blazinjega kamnoloma najbolj pogosti v širši okolici Vrhnike, horjulski in polhograjski dolini, v okolici Rašice in Dobropolja ter segajo v posamičnih primerih vse do Žužemberka.

Krasilni motivi, s katerimi je gotovo povezana tudi cena iz-

delave takega portala, so zelo pestri: od enostavnega motiva romba, ki tračno poteka po podbojih in prekladi ali segmentnem loku, do različnih, tako robustno kot prefinjeno oblikovanih rastlinskih motivov. Oblike so lahko naravne in spoznavne, kot je oblika trte, ali pa močno stilizirane, domišljajske.

Druga v 19. stol. prav tako pogosta oblika portala, je nastala na podlagi oblike baročnega portala iz 18. stol., vendar je dobila močno klasiistično noto. Ta je posebno opazna na logaškovrhniskem prostoru, saj je predhodno tega ozemlja med notranjostjo in primorjem nepretrgana in zato še bolj izpostavljena obalnim in kraškim vplivom. Prvotni pravilni lok so nadomestili z nižjim segmentnim lokom. Pri bogatejši izvedbi lok zaključuje ravna, profilirana nadportalna polica. Tako nastala trikotna polja med lokom in polico so seveda dekorativno okrašena. Najpogostejši obliki sta reliefni, kamnoseško obdelani motiv cvetlice (Vrhnika, Stara c. 45) ali rastlinske vejice, ter zglažen, v ravnini izoblikovan rastlinski motiv (Vrhnika, Stara c. 3). V začetku 20.

stol., z vplivom secesije, se je tudi na podeželju uveljavila enostavna oblika pravokotnega portala. Poudarjena pa je bila kovana mreža v oblikah, značilnih za čas, kot sestavni del lesenih vrat z značilnimi polnili.

Ob zaključku lahko le ugotovi-

vimo, da v sedanjem času namenjamo premalo pozornosti kreativnemu oblikovanju vhodov, katerega oblika je pogosto zdrknila na raven vrat, kot jih uporabljamo v notranjih prostorih stavb.

Ada – Bar Janša, konservator – etnolog

Smrečje 1860

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

Strokovna literatura

Angerer, T.: Bio kruh in pecivo
Betetto, M.: Hokej na ledu
Bled, J.: P.: Franc Jožef
Burke, E.: Razmišljanje o revoluciji v Franciji
Caldwell, S.: Igramo šah
Čebela lekarna
Černič, S.: Poti v brezpotje
Deutsch 1-4
Dolenc, J.: France Bevk
Enciklopedija vprašanih in odgovorov: kako?
Gilbert, R.: 200 sobnih rastlin
Gospodarske uzance
Haarich, H.: Družinska hiša brez napak
Hrastelj, T.: Mednarodno poslovanje
Hudnik, M.: Osemdeseta leta
Hvala, F.: Življenje pod Bevkovo Kojco
Kacin-Wohinz, M.: Prvi antifašizem v Evropi
Keane, J.: Despotizem in demokracija
Kolar, A.: Poem ekstaze
Konjajev, A.: Nejc in drobnoživke
Kos, S.: Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945
Koshofer, G.: ABC fotografije
Kriminologija za pravnike
Krishnamurti, J.: Ob nogah učitelja
Kropivnik, R.: Trg in Evropa 1992
Lang, P. A.: Inteligenčni kvocijent
Leibold, G.: Biomedicina
Marjanovič-Umek, L.: Mišljenje in govor predšolskega otroka
Miti in legende ameriških Indijancev
Modri In. Informacije o Sloveniji
Patterson, R. F.: Giant print new Webster's dictionary
Patterson, R. F.: New expanded Webster's dictionary
Petre, F.: Tradicija in inovacija
Pirc, A.: Sušenje sadja
Potaknjenci
Požek-Novak, T.: Biokemija za vsakdanjo rabo
Psihološke pravice otrok
Regvar, B.: Malček in pisava
Renčelj, S.: Suhe mesnine - narodne posebnosti
Ribnikar, I.: Uvod v finančno ekonomijo
Rupel, D.: Slovenske slovesnosti in vsakdanjost
Sansome, R.: The Oxford Illustrated Junior Dictionary
Sasha, D.: Zagonetne dogodivščine dr. Ecce
Sever, B.: Pomurje A-Z
Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo
Stopar, I.: Slomškova Ponikva
Svetina, J.: Slovenska šola za novo tisočletje
Sinkovec, J.: Družba z omejeno odgovornostjo
Stante, M.: S poti po Indiji
Thomson, A. J.: Oxford Pocket English Grammar
Tomori, M.: Psihologija telesa
Tory, I.: Ptice na Kosovu
Webster's ninth new collegiate dictionary
Wolter, A.: Kolači in torte
Zablatnik, P.: Od zibelke do groba
Začimbe za pestrejši okus
Zakon o izvršnem postopku
Zakon o podjetjih in vpis v sodni register z uvodnimi pojasnili
Zakon o pravnem postopku
Zupančič, B. M.: Pravo in prav
LEPOSLOVJE
Mladinsko:
Beltram, L.: Uganke
Bevk, F.: Pikapolonica
Bevk, F.: Tri povesti o tolminskih grofih
Blyton, E.: V pasti
Carroll, L.: Alicine dogodivščine v Čudežni deželi in V ogledalu
Černež, A.: Hi, konjiček
Drožg in lisica
Elčin, O.: Steklina vrtnica
Ešić, S.: Kako nasmejati mamo
Goscinnij R.: Umpah Pah
Grimm, J.: Pogumni krojaček
Hill, E.: Kje je Piki?
Hill, E.: Pikičev prvi sprehod
Hill, E.: Pikičev rojstni dan
Kaj je najboljšje
Kovač, P.: Kaj se komu sanja
Kulnik, M.: Tinček ujame sonce
Lainšček, F.: Čiren čaj in juha kokos pokos kvak kvak
Macourek, M.: Barbka in lizike
Manček, M.: Velike misli malega muca
Muster, M.: Pustolovščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika (6., 7., knjiga)
Novak, M.: Nepovabljeni rožnati gost
O'Nan, G.: Dogodek s kosilnico
O'Nan, G.: Kje so note?
O'Nan, G.: Nevarno kopališče
O'Nan, G.: Ubežnika
Prévert, J.: Pismo s potepuških otokov
Pšenica - najlepši cvet
Sol in zemlja
Svetina, I.: Deček in muha
Tri botre lisičice
Vitez, G.: Risati ni lahko
Zajčkova hišica
Žele, I.: Otroci radi beremo
Za odrasle:
Božič, P.: Človek in senca
Debeljak, A.: Minute strahu
Goričeva, T.: Rešitev izgubljenih
Javor, J.: Kdo me sili tebe ljubiti
Mausier, K.: Kaplan Klemen
Mausier, K.: Razdrto gnezdo
Mazzin, M.: Godbe
Novak, B.: Lipa zelenela je
Partljič, T.: Slišal sem, kako trava raste
Spelič, F.: Vrnili se bom k očetu
Voga, F.: Spomini na Dovje
Vreg, R.: Proti svoji volji
Prevodi:
Fantazija. Antologija znanstvene fantastike
Golov, A.: Angelikina zmaga
Günther, H.: Klinika upanja
Hibbert, E. B.: Prekletstvo faraonov
Hotschnig, A.: Konec
Ludlum, R.: Kdo je Bourne
MacLaine, S.: Iskanja
Mallarmé, S.: Knjiga: izbrano delo
Steel, D.: Spomin
Pesmi:
Antologija ruske poezije
Brvar, A.: Pesnitve in pesmi
Char, R.: René Char
Maurer, N.: Kadar ljubimo
Shakespeare, W.: William Shakespeare
Skácel, J.: Jan Skácel

Litografirana razglednica Vrhnike iz leta 1897.

KNJIGA O VRHNIKI IN NJENI OKOLICI

Prečuden kraj na razglednicah

V začetku decembra letos izide reprezentativna monografija »Vrhnika prečuden kraj. Kraji v občini Vrhnika na starih razglednicah«.

O Vrhniki in njeni okolici doslej ni izšlo prav veliko knjig, iz katerih bi se mogli domačini, drugi Slovenci pa tudi tujci vsaj do neke mere poučiti o naravnih in kulturnih znamenitostih teh krajev in o njihovi preteklosti. Največ je bilo brošur, ki so izhajale ob jubilejih posameznih vrhniških zavodov, društev in gospodarskih organizacij: osnovne šole ob Tržaški cesti (1934 in 1954), mlekarke za druge (brošuri izšli 1954 in 1984), Cankarjeve knjižnice (1988), lovske družine (1986)... Še bi lahko naštevali, a našli bi - pri tem seveda puščamo ob strani obširno literaturo o največjem Vrhnicanu in enem najpomembnejših slovenskih pisateljev Ivanu Cankarju - komaj kaj več kot dve obsežnejši publikaciji. Prva, Marijana Maroltova »Dekanija Vrhnika« (Ljubljana 1929), umetnostnozgodovinski popis cerkvenih

in peščič drugih spomenikov v teh krajih, je izven strokovnih krogov skoraj neznana, običajnemu bralcu pa le še redkokje dostopna. Čeprav je izšla šele pred dvema letoma in kar v dveh nakladah, je že dolgo razprodana tudi monografija »Vrhnika«, ki jo je skupaj s sodelavci pripravil domačin, geograf dr. Peter Habič. Ljudje so jo dobesedno razgrabili, da bi izvedeli kaj več o svojem kraju, kamor jih priklepajo stotere nevidne vezi.

Lakota notranjskega človeka po knjigi in njegovu zanimanju za ljube domače kraje sta nama bila v spodbudo, ko sva se skupaj s soavtorjem dr. Marijanom Slabotom lotila priprave knjige »Dežela ob Cerkniškem jezeru« (Cerknica, 1990), v kateri smo objavili nekaj nad sto starih barvnih in črno-belih razglednic krajev iz območja Vrhnike sosednje občine Cerknica, izbranemu razgledničnemu gradivu pa oskrbeli krajša besedila v slovenskem in tujih jezikih. Knjiga je naletela na nadvse ugoden sprejem, saj je bila v najkraj-

šem času razprodana, oblikovala dipl. inž. arh. Cveta Stepančič pa je za izvirno opremo prejela posebno priznanje Društva oblikovalcev Slovenije.

Že tedaj sva si na tistem želela, da bi mogla pripraviti podobne publikacije tudi za druge občine na Notranjskem. Naneslo je, da sva se najprej lotila vrhniške in pripravila delo, ki naj ga pobliže predstavi.

Knjiga »VRHNIKA, PREČUDEN KRAJ« (naslov zanjo sva povzela iz Cankarjevega Aleša iz Razora) prinaša na 240 straneh sto barvnih oz. črno-belih razglednic, ki sva jih povečini izbrala za objavo iz sicer dosti obsežnejše zbirke Vrhnica Janeža Žitka. Odrbrano razglednično gradivo izvira največ iz časov od zadnjih let devetnajstega stoletja do 1918, ko je propadla nekdanja Avstro-Ogrska, manj pa je v knjigi razglednic iz obdobja med obema vojnima in prvega vojnega leta 1941. Približno polovico knjige zavzemajo razglednice nekdanje Vrhnike, ostalo pa drugih naselij v občini, celo najneznatnejših. Ob vsaki razglednici stoji besedilo v sloven-

skem, angleškem in nemškem jeziku, ki pojasnjuje prizor z upodobitve in navaja temeljne zgodovinske in druge domoznanske podatke o obravnavani pokrajini.

Knjiga je natisnjena na najfinem papirju in vezana v kvalitetno celo platno, bo pa primerno darilo za tiste, ki radi obujajo spomine na preteklost domačih krajev in one, ki o njej ne vedno nič pa bi radi vedeli več, za vse Vrhnice in prebivalce vrhniške občine, njihove sorodnike, prijatelje, znanke in poslovne sodelavce.

Knjiga »VRHNIKA, PREČUDEN KRAJ« izide v prvih dneh decembra 1990. Vse, ki jo želijo naročiti, prosiva, naj izpolnijo priloženo naročilnico in jo pošljejo uredništvu »Našega časopisa«, 61360 Vrhnika, Cankarjev trg 5. Zavezujeva se, da bova vsem naročnikom v času med 5. in 20. 12. 1990 dostavila naročene izvide na njihov naslov, kjer jih bodo poravnali z gotovino. Knjiga bo sicer naprodaj v Cankarjevi knjižnici na Vrhniki in v njeni podružnici v Borovnici.

Prof. Janez Šumrada
Prof. Milan Škrabec

Morda se spominjate koledarja ali pa ga celo imate -

SKRIVNOSTI LJUBLJANICE!

Letos je ZKO Vrhnika pripravila 6 listni stenski koledar za leto 1991 z ohranjenimi portali hiš v naši občini. Cena koledarja je 110 din, če bo nakladala višja, bodo stroški manjši.

Če želite imeti nekaj ohranjenih biserov naše kulturne dediščine, pričakujemo Vaše cenjene naročilo na naslov: ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ VRHNIKA, Tržaška 25, tel.: 752-608 do 15. novembra letos. Naročilo velja tudi za posameznike.

NAROČILNICA

Ime in priimek _____
Naslov _____, telefon: _____
Naročam _____ izvodov koledarja - Ohranjeni portali.
Podpis _____ in _____ žig _____

POVABILO V GLEDALIŠČE

V torek, 27. novembra ob 20. uri je v Cankarjevem domu na Vrhniki gledališka predstava

OB LETU OSOREJ

Bernarda Sladea.

Polona Vetrin in Ivo Ban predstavljata omenjeno komedijo nadvse uspešno že celo sezono. Življenjska zgodba, ki jo nosi v sebi tudi vsakdo od nas, polni dvorane v matični hiši, kjer je nastala (CD v Ljubljani) in tudi povsod na gostovanjih.

Za dobro uro smeha in razvedrila ni škoda časa in denarja! Vstopnice po 60 din lahko dobite na ZKO Vrhnika, Tržaška 25, tel.: 752-608.

2 PRODAJA UMETNIN
in UOKVIRJANJE

Stara cesta 2
Vrhnika

Likovni kotichek

Visoki tisk

Visoki tisk je bil najverjetneje prva oblika tiska zabeležena v naši zgodovini. Jamski človek je iz nam še nepojasnjenih pobud poleg risb odtisnil tudi svoje dlani. Kasneje srečujemo različne oblike visokega tiska skozi vso človeško zgodovino, bodisi v obliki klinastega pisala, pečatnika, lesenih tipografskih znakov ali tiskovnih form (klisejev), namenjenih tako reproduktivnemu, kakor umetniškemu tisku.

Vsem oblikam visokega tiska je skupna izbira ali izvedba tiskovne forme, ki omogoča nanos barve na njene vrhove, s katerih se jo da kasneje tudi odtisniti na papir ali nek drug temeljni bodisi ročno, bodisi s pomočjo grafične preše. Odtisovanje v višini je dalo tej obliki tiska tudi ime »visoki tisk«.

V visokem tisku obstajajo različne vrste tehničnih izvedb in možna uporaba različnih materialov za izvedbo tiskovnih form. V vakdanji praksi najčesteje prav slednji označujejo tehnike visokega tiska, kot so na primer lesorez, linorez, gipso-tisk...

Oglejmo si v umetnosti nekaj najpogostejše uporabljenih tehnik visokega tiska.

Lesorez

Les se je zaradi svoje razprostranjenosti in enostavne obdelave zelo hitro uveljavil kot material, primeren za izdelavo tiskovne forme. Prvotno se je lesorez pojavljal v obliki tako imenovanega črtnega lesoreza ter omogočal razmnoževanje risb, za kar je primeren predvsem trši les sadnega drevja. Zahteva po večji natančnosti je kasneje botrovala uporabi posebej prepariranih plošč, izdelanih iz črnega lesa. Tovrstni tisk je bil zlasti razširjen med Dürerjevimi sodobniki. Odtise s takih tiskovnih form nestrokovnjaki često zamenjujejo z bakrorezi.

Ko se je pojavila želja po uvedbi barve v grafiki so sprva črtne, črno-bele odtise akvarelirali, kasneje pa so začeli barvne površine odtisovati, kar je seveda zahtevalo za izdelavo barvnega odtisa toliko tiskovnih form (plošč), kolikor je bilo predvidenih barv. Pri barvnem lesorezu se je razvilo več tipov izvedb. Znani sta predvsem tehniki tako imenovanega »japonskega lesoreza«, ki je, po pravici povedano, kitajskega izvora, vendar je prispela vednost o njem v Evropo preko Japonske in sistem sestavljanke, ki so si ga izmislili vedno praktični Američani.

Skoraj sočasno se je pojavila tudi težnja po izkoriščanju teksture lesa, kar je pripeljalo do uporabe različnih mehkih lesov in različnih novih pristopov k rezanju oziroma bolj k pripravi tiskovnih form. Površina tiskovne forme ni več zgolj vrezovana. Avtorji v površino kliseja pogosto odtisujejo likovno zanimivo oblikovane trše predmete, vžigajo, izrabljajo efekte grobe obdelave lesa in slično, s čimer se je umetniška izraznost klasičnih oblik lesoreza močno razširila.

Linorez

Linorez je sodobna grafična tehnika, ki se je razvila šele s pojavom linoleja na tržišču. Linolej je bil oblika talne obloge slična današnjim, vendar bistveno bolj toga in se pri tisku s pomočjo grafične preše ni toliko deformirala, kar je prav gotovo bila velika prednost pred sodobnejšimi sorodnimi materiali. Po drugi strani pa imajo termoplastični materiali, ki so danes na tržišču, vrsto prednosti, zlasti pri neklasičnih oblikah izdelave tiskovnih form.

Podoben kot pri lesorezu, je tudi pri linorezu površina, ki ni namenjena odtisovanju izrezana, kar je nenazadnje razvidno tudi iz imena. Linolej je s svojo enakomerno, drobnozrnato površino omogočal enakomerno barvno nasičenost odtise večjih površin, česar lesorez zaradi heterogenosti površine ni omogočal, pa tudi vrezovanje v njegovo površino nudi v vseh smereh enak odpor in zahteva bistveno manjši napor kakor rezanje v les, kar se odraža tudi v karakterju vrezane linije.

Ta tehnika je bila predvsem priljubljena pri avtorjih, ki so se želeli izražati s pomočjo večjih, ekspresivnejših obarvanih površin, pa tudi zaradi cenenosti materiala. Kasneje je bila nekoliko odrinjena na račun drugih tehnik, danes pa se s sodobnimi ekspresivnimi likovnimi tokovi ponovno uveljavlja kot suverena grafična tehnika, za kar gre prav gotovo tudi zahvala najrazličnejšim načinom površinske obdelave, predvsem termičnim, ki jih omogočajo sodobnejše umetne mase, s čimer so se njene izrazne možnosti izredno obogatile in omogočile uporabo talistih tiskovnih form tudi za druge načine odtisovanja, zlasti globokega tiska.

TEDEN PROMETNE VARNOSTI

Minus deset
v zavesti otrok

Tudi Vrhnjska občina se je vključila v akcijo »TEDEN PROMETNE VARNOSTI« (od 1. do 7. 10 1990). Akcijo so razglasili v ekonomski komisiji za Evropro pri združenih narodih.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Vrhnika je aktivnosti vodil predvsem v vseh treh osnovnih šolah. Učenci so se v tem tednu seznanjali s problematiko varnosti v prometu ter posledicami, ki jih človeku in družbi prizadenejo prometne nesreče.

Svoje likovne sposobnosti pa so namenili risanju prometnih situacij in varnih prehodov. Tako so učenci četrtnih razredov osnovne šole Ivan Cankar risali na ploščadi pred poslovno SDK na Vrhniki, učenci Dragomerja na asfaltni ploščadi pred svojo šolo, borovniški učenci pa v svojem kraju.

Prometna varnost pa prav gotovo ne more mimo nasvoznikov, da vsi še več naredimo na tem področju. Saj so življenja naših otrok in vseh ostalih najdragocenejše, kar imamo.

Zato skozi naselja, pred šolami, vrtci, prehodi za pešce zmanjšajmo plin, ne pozabimo na cestno prometne predpise, ne vozimo vinjeni ter res naredimo vse za bolj varno in obzirno vožnjo.

S. S.

Ob tednu prometne varnosti (prvi teden v oktobru) smo bili gostje vrhnjskega župana Franceta Kvaternika. Z njim in načelnikom ONZ občine Vrhnika Cvetom Moletom smo se pogovarjali o nevarnostih, ki nam pretijo na poti v šolo. Počutili smo se kot odrasli, ki se menijo o pomembnih rečeh. Odšli smo s prijetnimi občutki. Veseli smo,

da bodo vodilni občinski moške poskušali narediti še marsikaj za večjo prometno varnost.

Učenci 3. d razreda:
Nina Umek
Tina Šmuc
Katarina Molk
Rok Šipič
Janez Frank
in njihova učiteljica Novka Babič

Ob tednu prometne varnosti so mladi risarji na ploščadi pred vrhnjsko SDK risali prometne situacije.

PRIPOMBE K SISTEMU KANALIZACIJE

Na Bregu in Pakem
zahtevajo boljši načrt

Na Zboru krajanov Brega in Pakega, 9. 11. 1990 so bile po novni obravnavi sprejete naslednje pripombe na osnutek odloka o lokacijskem načrtu za zbirna kanala S in SI v Borovnici (oktober 1990) ter s tem v zvezi na predvideni generalni sistem kanalizacije.

Krajanje Brega sodimo, da je treba kanalizacijski sistem v KS Borovnica obravnavati vsaj z dveh vidikov in sicer kot objekt za zaščito vodnega vira ter kot objekt, ki naj izboljša življenjske razmere vseh prebivalcev KS Borovnica.

Izvedba kanalizacijskega sistema je velik in drag podvig, katerega realizacija se lahko raztegne tudi na več deset let, zato je nujno, da je celotni sistem že v začetku zasnovan tako, da upošteva vse sedanje in bodoče potrebe na celotnem območju KS Borovnica. Logično je, da zaradi finančnih težav pride v poštev samo etapna gradnja, vendar le po stopnjah, ki brez improvizacij vodijo do končnega projektiranega sistema. Zasnova sistema, ki je predložena v dokumentu za javno razpravo po našem globokem prepričanju v celoti ne zadošča nobenemu od uvodoma navedenih kriterijev.

Argumenti, na katerih temelji gornja trditev, so:

1. Iz strokovnih razlag, ki so spremljale projektiranje in izvedbo vodooskrbe in borovniškega vršaja se spomnimo, da leži vodonosna plast na področju vodnjakov pod okrog 40 m debelo, nepropustno ilovnato plastjo, medtem ko se v smeri proti Borovnici prod dviguje in leži na začetku Borovnice, to je blizu Cegunce, že tik pod površjem zemlje.

V zvezi s pomisleki kaj bo, ko bo vode v vršaju pričelo primanjkovati, je bila kot ustrezna rešitev ponujena varianta napajanja vršaja z vodo iz Bistre in sicer preko bazena brez dna, ki bi segel do voda in naj bi se zgradil nekje na lokaciji Cegunce.

Sedaj pa se prav na tem mestu predvideva gradnja začasnih čistilne naprave.

2. V ponujeni rešitvi kanalizacijskega sistema v Borovnici ni zajeta kanalizacija za naselje Breg in Pako, čeprav ležita v II. varstvenem pasu z ozirom na zaščito borovniškega vršaja. Večina stanovanjskih hiš, ki ležijo na pobočjih nad Bregom in Pakem ima odtoke

spelane neposredno v kraška tla. Iz izvirov ob vznožju, ki so nekdanje dajali čisto vodo, sedaj teče smrdljiva neuporabna tekočina, polna maščob, detergentov in fekalij. Najbolj drastičen primer je izvor pri Marinovih, ki vedo povedati, da večkrat priteče prava milnica in da je nekoč na dan priteklo celo strojno olje. Dodatno težavo na tem področju predstavlja železniški nasip, ki je presekala večino prejšnjih naravnih površinskih odtokov s tega področja. Onesnažena voda zastaja v smrdljivih mlakužah takoj za nasipom tako v Podgori kakor na Bregu in Pakem, kar predstavlja dodatno nevarnost za vodni vir.

3. Predstavnik zavoda za načrtovanje, ki je na zboru krajanov Brega in Pakega dne 17. 10. 1990 pojasnjeval predvideni sistem kanala, je med drugim izjavil, da je prvotna zasnova generalne rešitve kanalizacije s ČN blizu Anžutovega rečja padla tudi zaradi nasprotovanja občine Vič, ki očitno noče sosedovih odpadkov na svojem pragu.

Podobno se tudi krajanje Brega in Pakega ne mislimo sprijazniti s čistilno napravo, ki bi odpadke sanitarne vode iz večina krajev KS Borovnica, razen iz Brega in Pakega, spuščala v Borovnišnico tik pred začetkom naselja Breg.

Od začetka Brega (pri Rotu) in naprej v smeri proti Fenolitu, Borovnišnica v dolžini ca. 250 m poteka tik ob parcelah, pozidanih s stanovanjskimi hišami.

Že sedaj, ko je v Borovnišnici speljan le majhen del odpadnih sanitarnih vod s področja Borovnice in okolice, voda v Borovnišnici kaže očitne znake onesnaženosti, čeprav koncentracija nevarnih in škodljivih snovi morebiti ne presega z zakonom dopustnih mej. Zlasti ob vremenskih spremembah se iz struge širi smrad; voda je na otip neprijetno spolzka. Letos poleti je Borovnišnica dobesedno cvetela. Dno je bilo na gosto poraščeno z belo cvetočimi rastlinjem, kar kaže, da je voda očitno precej pognojena.

Če bi bil sistem kanalizacije realiziran po ponujeni zamisli, bi količina iztoka iz ČN dosegala ali celo presevala količino pretoka Borovnišnice, še posebej ob nizkem vodostaju. To pomeni, da bi nižjevodno od iztoka iz ČN, po strugi tekla pretežno odpadna voda iz kanalizacijskega sistema. Glede na to, da je predvidena ČN enostavne tipa, bi bile razmere v prvem delu po iztoku v Borovnišnico se slabše kot sedaj, čeprav ljudje, ki živijo neposredno ob vodi že dolgo upajo, da bo nekoč, ko se bo zgradila kanalizacija, Borovnišnica spet taka, kot je bila še pred dobrih 20 leti. Takrat je po njej še tekla čista voda, dno je bilo polno lepega belega proda, poleti pa je bilo v vodi polno kopalcev. Vodo iz Borovnišnice so nekateri celo uporabljali za pitje.

Upoštevanje navedene razloge krajanje Brega in Pakega zahtevamo, da se generalna zasnova kanalizacijskega sistema v Borovnici pred začetkom kakršnih koli del ponovno prouči. Pri tem naj se lokacija ČN prestavi na desni breg Borovnišnice, ki je glede zaščite vršaja gotovo varnejši kot levi (morebitni ispus bi odtekel po Borovnišnici in ne bi neposredno ogrozil vodnega vira) in sicer na ustrezno mesto nižjevodno od Fenolita. Glavni zbirni kanal bi po združitvi S in SI na primerem mestu prečkal Borovnišnico, ter po desnem bregu, preko področja tovarne Fenolit nadaljeval do ČN. V novelirani generalni zasnovi je potrebno definirati tudi glavne lokalne zbirne kanale za Breg in Pako. Dela na realizaciji sistema kanalizacije je potrebno začeti od nove lokacije ČN navzgor.

Predlagana rešitev po našem prepričanju izpolnjuje vse pogoje: predstavlja oziroma omogoča celovito zaščito vodnega vira, kar je interes vseh prebivalcev občine Vrhnika, vključuje možnost kanalizacije za celotno KS Borovnica in torej tudi za Breg in Pako, ekološko ne ogroža nobenega naselja v KS Borovnica, istočasno pa nudi možnost za odvod sanitarnih vod tudi za tovarno Fenolit, ki ji tako ne bi bilo treba graditi lastne ČN.

ZAPISAL: JANEZ MRŠE

ČRNA KRONIKA

V uredništvu »Našega časopisa« smo se dogovorili, da uvedemo novo stalno rubriko »ČRNA KRONIKA« občine Vrhnika. Mogoče tudi samo ime rubrike ne bo pravo, saj hočemo predvsem občane in krajanje naše občine obveščati ter obenem tudi preventivno delovati ob raznih nepravilnostih, prometnih prekrških, dejanjih zoper javni red in mir, raznih vdomih in tatvinah ter drugih dejanjih, ki se dogajajo na tem področju.

V vsaki številki »Našega časopisa« pa bi posebej razčlenili posamezne probleme bolj natančno, za pomoč bomo prosili tudi strokovnjake.

Zavedati se moramo, da se ob sedanji gospodarski krizi ter ob teh vedno večjih socialnih težavah ljudi ti problemi vrstijo iz dneva v dan, prizadeti ob tem pa so vsi prebivalci naše občine.

Naprošamo tudi bralce »Našega časopisa«, da nas obveščajo o nepravilnostih, ki jih zasledijo ali se z njimi soočijo, pa tudi o dobrih in kvalitetnih stvareh, ki se dogajajo na našem področju.

Odtujevanje
lastnine, tatvine,
kraje, vlomi...

Tatvine koles in koles z motorjem so se v poletnih mesecih občutno povečale. Prijave na postajo milice so se kar vrstile. Nekateri se pač hočejo voziti bolj poceni. Vsa zavržena in najdena kolesa pa so na zalogi na postaji milice ali na občini, kjer se nato prodajo na dražbi. Zato oškodovanci – le oglašite se večkrat na postaji milice, mogoče pa je vaše kolo tam »na zalogi«. Se bolje pa je, da si kupite ključavnicco, saj cena koles že presega eno do dve povprečni slovenski plači.

Vlomi v stanovanja

Mrzlica ob dviganju deviz, ki jih ljudje sedaj hranijo doma v nogavica, je marsikateremu vlomilcu dvignila strast. Tudi na našem območju je bilo nekaj tatvin večjih vsot deviz.

V Borovnici je zaznati več tatvin raznih orodij, manjših delovnih strojev in priprav, kar bi pomenilo, da so Borovničani zelo pridni in delavni – ker si nabavljajo orodje. Vendar pa ob premajhni pazljivosti in majhni samozasčiti tega zanje ne bomo mogli več trditi. Tatovi pač pobirajo vse, kar gre v denar.

Dragomer kot spalno naselje pa je še bolj izpostavljen vlomom in tatvinam. Zadnji primer nam to po-

trjuje: odvzet je bil osebni avtomobil znamke JETTA, LJ 531-326 (bele barve), za katerim ni sledu. Če je kakšna informacija, jo le sporočite na postajo milice Vrhnika.

Prometna varnost

Nevaren odsek magistralne ceste Vrhnika-Ljubljana je prav gotovo tisti od črpalke Petrol na Vrhniki pa do Sinje gorice. Nov zaselek Vrtnarja je okreplil promet, zato je več ljudi na cesti in s tem tudi več prometnih nezgod.

Zadnji primeri nas opozarjajo na to »črno točko«; torej morajo vse strokovne službe narediti vse, da se ta odpravi. Ni samo vprašanje ljudi nastaniti v novih blokih, omogočiti jim je potrebno tudi prometno infrastrukturo – pločnike, prehode, prometno signalizacijo.

Opozoriti moramo še na dve črni točki ali problem z ustavljanjem in parkiranjem na Ulici 6. maja (pred lekarno) in na Tržaški cesti (trafika, Botter, Mlečna). Ti dve cesti sta najbolj prometni, vendar neodgovorni vozniki ustavljajo in parkirajo kot da je tam označen parkirni prostor. Ali se zavedajo morebitnih posledic za ostale udeležence v prometu – pešce, kolesarje. Pri obeh primerih pa je parkirni prostor oddaljen le 50 metrov. Vozniki avtomobilov, pomislimo še na ostale udeležence v prometu in se obnašajmo kulturno ter bolj odgovorno, saj denarna kazen kot se ve – ne bo imela pravega učinka.

Lastniki živali pozor!

Zadnji primer pred centralnim vrtcem na Vrhniki naj bo opomin in opozorilo vsem lastnikom živali, predvsem pa psom.

Lastniku se je 8. 11. 1990 odvezal nemški ovčar in napadel ter ogrizel dve deklici in starejšega občana, ki so šli zjutraj v šolo in vrtce.

Psa so usmrtili. Posledice bi bile morda hujše. Zato je treba imeti pse na vrvi oziroma jih je treba zapirati. Opozarjamo tudi na več pritožb iz naselij Dragomer in Borovnica; pse spuščajo, ti pa napadajo mimoidoče ali pa se stepejo med seboj.

Vse nevarne živali je treba imeti zaprte ali na vrvi. Vsak napad na človeka namreč lahko pomeni kazensko ovadbo zoper lastnika živali. Kazni pa niso majhne.

S. S.

PREVODI

Strokovni prevodi iz ruščine, francoščine in nizozemščine.

Iz slovenščine prevajam v angleščino, nemščino in nizozemščino.

Franc Smrke, samostojni prevajalec, Na zelenici 3c, Vrhnika

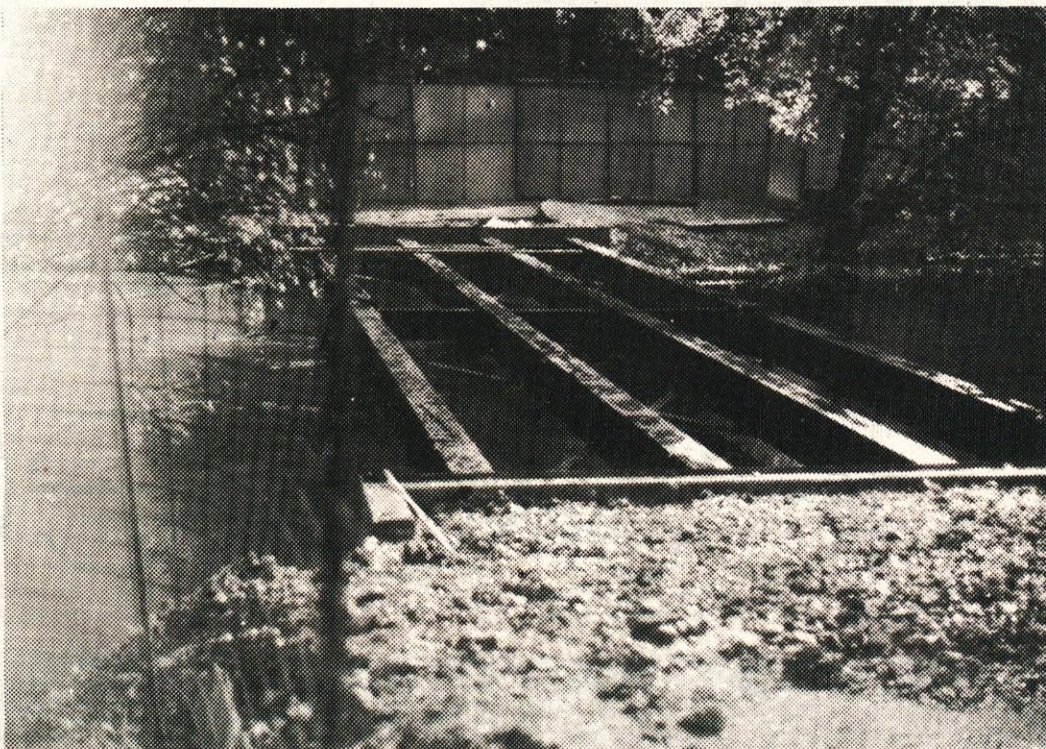
G. T. d.o.o.

Trgovina KOCKA

Rimska cesta 32 (AVLA KINODVORANE), Borovnica
OBVEŠČA, DA MIKLAJŽ, BOŽIČEK IN DEDEK MRAZ ŽE KUPUJEJO V TRGOVINI

KOCKA

Izbirajo lahko med velikim izborom raznih daril, tako za mlade in najmlajše, kakor tudi za starejše.
Za popeljanje bližajočih praznikov imamo tudi jaslce in okraske za novoletno jelko.
Pridite in ogledite si!
Odprto: vsak dan od 11.00 do 19.00
sobota od 7.30 do 13.00
nedelja od 9.00 do 12.00

Videti je, da se je le našel denar za zgraditev popolnoma novega mostu čez Ljubljano v Močilniku. Ali je to tudi znamenje, da bo tudi v tamkajšnjem gostišču boljše turistična in gostinska ponudba?

leskovec

V R H N I K A

STARA CESTA 23

61360 VRHNIKA

KLUB LESKOVEC

lokal po evropskih merilih, za tiste, ki hočejo več... na Vrhniki, Stara cesta 23, vhod je z dvoriščne strani

Naša vrata se odpirajo vsem, ki

- so v zadregi, ker ne vedo, kam bi v večernih urah peljali prijateljico, prijatelja ali poslovnega partnerja
- bi radi praznovali v zaključeni družbi ali preživeli večer v dvoje v prijetnem okolju
- radi zaplešete ob dobri glasbi, ki jo vrtimo tudi po željah
- uživate ob igranju biljarda
- skratka tistim, ki se radi zabavate nemoteno in bolj kulturno

Ponudbo bomo popestrili z manjšo delikatesno restavracijo in razstavno prodajno galerijo slik in umetniških fotografij.

Za rezervacije in dodatne informacije kličite telefonsko številko 752-983

Nova papirnica M. ANA d.o.o.

Za male in velike kupce imamo na zalogi veliko izbiro:

Jolly barvic, različnih svinčnikov in radirk, nalivnih peres (tudi za levičarje), rolerjev, kemičnih svinčnikov, zvezkov različnih formatov, blokov, map, ravnil, puščic, šolskih

torb, foto albumov, pisemskega in ovijalnega papirja, telovadnih dresov, Lego kock (že od 55 din naprej), igrač in še marsičesa. Sprejemamo tudi naročila za božična in novoletna darila ter večja naročila pisarniškega materiala.

Papirnica je odprta vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, pokličete pa nas lahko na telefon 752-983.

Trgovina z mešanim blagom

NADA

Našim kupcem nudimo:

- kruh, kekse in pivico
- mleko in mlečne izdelke

- alkoholne in brezalkoholne pijače
- mesne izdelke
- čistila in pralna sredstva
- toaletne potrebščine
- sadje
- in še marsikaj, tudi iz uvoza

Odprto imamo vsak dan od 7. do 20., ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 11. ure.

Boutique LESKOVEC

Trgovina z oblačili
ima na voljo:

- ženske bluze
- krila
- hlače
- komplete
- kavbojke
- jakne iz jeansa
- trenirke
- puloverje iz volne
- in bombaža
- vetrovke
- spodnje perilo
- usnjene ženske torbice
- pasove

Odprto je vsak dan od 9. do 12. in 16. do 19.30., v soboto od 9. do 13. ure.

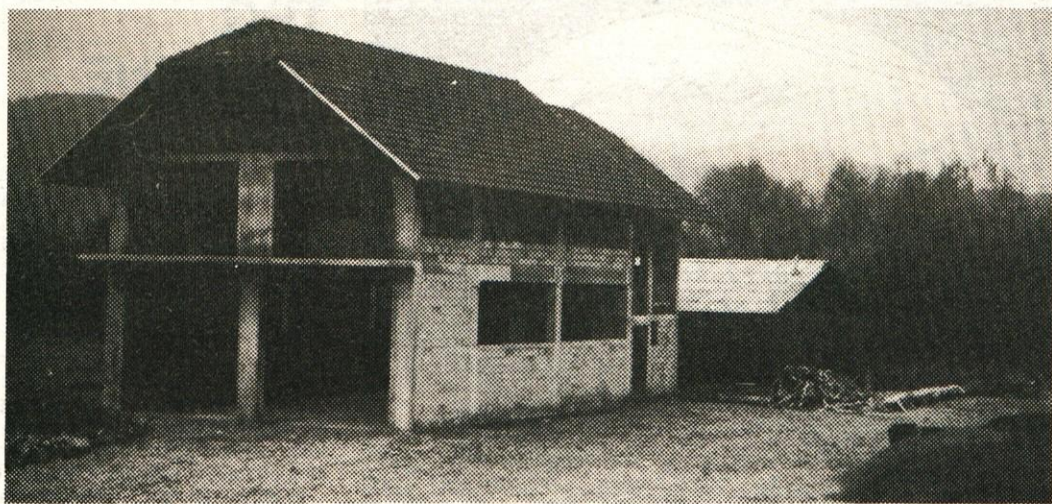

leskovec

V R H N I K A

STARA CESTA 23

61360 VRHNIKA

Po dolgih letih, predvsem v boju za pridobitev zemljišča, so v Sinji Gorici pričeli graditi večnamenski dom. Silka kaže v ozadju leseno montažno kočo, kjer so se doslej zbirali krajanje Sinje gorice, spredaj pa je podoba novega doma. V naslednji številki bomo objavili nekaj več o težavah in uspehih krajevne skupnosti Sinja Gorica (S. S.)

NAŠA ZGODOVINA

Gradivo o Orlih

Spomladi leta 1906 je iz Slovenske krščanske socialne zveze izšla posebna telovadna organizacija Orel, ki je v kratkem postala kar močnejša mladinska telovadna in vzgojna organizacija. Eno glavnih načel te orlovske ali klerikalne organizacije je bilo, da bo postala konkurenčna sokolskemu oziroma liberalnemu gibanju. In med tem ko je imelo sokolstvo poudarek na telesni vzgoji cilj orlovstva ni bila izključno telovadba. Ta naj bi predstavljala le eno izmed panog izobraževalnega dela. Kot so napisali, telovadnica ni kraj, kjer bi se bahali s predznimi vajami, ampak kraj, kjer je vsakemu dano vaditi v pokornosti, smislu za red in snago, točnosti in veselosti duha. Naše stremenje je vzgojiti potom Orla krščanskega mladeniča. Tako vzgojeni se bodo zreli moške borili za Slovensko ljudsko stranko (SLS) in bodo njeni najboljši somišljeniki. Kot katoličani in ker so katoličani bodo pravi pristaši SLS. Prav glede katoličanstva je vladal med orli in sokoli glavni spor, ne zato, ker bi morda Sokol katoličanstvo zavračal, temveč zato, ker ga je priznaval, toda mu odrekal pravico do popolnega obvladavanja naroda.

Medtem ko je o orlovstvu nasplošno nekaj malega že napisanega, pa za posamezne odseke tega ne moremo trditi. Glavni vzrok je seveda arhivsko gradivo, »ki ga praktično ni.«

Tako nas je prevzem gradiva o Orlovskem odseku na Vrhniki še posebno razveselil. Gre sicer le za eno škatlo arhivskega gradiva, toda ob dejstvu, da smo do sedaj na področju Slovenije imeli vsega skupaj le nekaj zvezkov gradiva o orlih, izredno veliko. In ta škatla gradiva tudi nekaj pove. Samo skozi zapisnike odborovnih sej od ustanovitve odseka leta 1908 do leta 1924 in zapisnike fantovskih večerov od leta 1925 do 1929 se je potrebno prebiti. Pa se bo veliko zvedelo. Poleg zapisnikov je ohranjeno tudi nekaj finančne dokumentacije. Prevladujejo zlasti blagajniške knjige in dnevniki, ki nam temeljito pokažejo finančno poslovanje odseka, vendar le za čas od 1925 do 1929. Dopisov v fondu ni veliko. Le iz leta 1929, ko Jugoslovanska orlovska zveza in Notranjsko orlovsko okrožje obvestijo odsek o prepovedi njegovega delovanja. Izrazito pomembno vlogo je pri odseku imela bolniška blagajna, ki je pomagala bolnim v času njihove odsotnosti z dela. To dokazujejo zlasti potrdila o plogu in dvigu pri tako imenovani Čebelici za čas od 1923 do 1927. Gradiva o delovanju vrhniškega orla je torej nekaj, zagotovo pa bi se kje na kakšni vrhniški podstrehi našlo še kaj (tudi to je bilo najdeno tako). Samo pogledati bi bilo potrebno.

Poglejte in obvestite nas. S tem boste rešili marsikateri dokument in dogodek, ki ga opisuje, iz pozabe. Seveda ni nujno, da gre le za gradivo orlov. Vsako gradivo, ki nekaj pove in ki je staro, bomo z veseljem sprejeli in arhivirali.

Boris Rozman
Zgodovinski arhiv Ljubljana
Mestni trg 27, tel. 310566/239

ZAGOTOVLJENA DRUŽBENA SREDSTVA

Nakup zemljišč

Promet s kmetijskimi zemljišči in gozdom ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in 17/86 – prečiščeno besedilo), ki v določilih posebej opredeljuje **PREDNOSTNO PRAVICO do nakupa** kmetijskih zemljišč ali gozda.

Tako uveljavljajo prednostno pravico do nakupa kmetijske organizacije združenega dela oz. podjetja, kmetijske zadruge in druge oblike združevanja kmetov, ki so družbene pravne osebe (v nadaljevanju: pravne osebe) in kmet, katerih zemljišče meji na zemljišče, ki se prodaja. S spremembo citiranega zakona (Ur. list RS, št. 9/90) je bila črtana predprava družbene sektorja pred kmeti ob enakih pogojih in vključeno določilo, da ima med kmeti prednostno pravico tisti, ki mu kmetijska dejavnost pomeni glavno dejavnost. Ob nakupu gozda pa ima prednostno pravico gozdnogospodarska organizacija, ki gospodari z gozdovi tega gozdnogospodarskega območja.

Če ti ne uveljavljajo prednostne pravice, ima to pravico Kmetijska zemljiška skupnost oz. po ukinitvi te skupnosti od 1. januarja 1990 dalje občina, nato druge pravne osebe ali kmet, ki ima zemljišča v primerni oddaljenosti.

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je opozoril na dejstvo, da prednostni upravičenci iz različnih razlogov ne uveljavljajo prednostne pravice in da zemljo kupuje predvsem občani, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo. Da bi se v prihodnje preprečila drobitev kmetijskih zemljišč in gozda in da bi zemljo prvenstveno pridobivali tisti, ki jo obdelujejo, bo sekretariat iz republiških sredstev za usposabljanje kmetijskih zemljišč zagotovil 100% kupnino po cenniti sodnega cenilca (tržno vrednost zemljišča) in sicer za vsa tista zemljišča, ki jih bo odkupila občina kot pravni naslednik kmetijske zemljiške skupnosti in upravljalac zemljiškega sklada ter tako tudi poskrbela za nadaljnjo obdelanost zemljišča. Napotilo sekretariata se nanaša na vse tiste primere, v katerih zgoraj navedeni prednostni upravičenci (zaupniki, kmetje, kmetijske organizacije,

17.11. sobota ob 17.00 **STARI GRINGO** – ameriški stereo
18. 11. nedelja ob 20.00 **OLD GRINGO** Režija: Luis PUENZO – V gl. vl.: Jane FONDA, Gregory PECK, Jimmy SMITS.
Potem ko je dobil OSCARJA za film URADNA VERZIJA, je argentinski režiser lahko posnel v Hollywoodu ljubzensko dramo iz burnih časov po romanu latinskoameriškega pisatelja C. FUNTESA.

17. 11. sobota ob 20.00 **OKRUTNA DŽUNGLA** – ameriški
18. 11. nedelja ob 17.00 **PRONGE ASSAULT** Režija: David A. JUNGLE – V gl. vl.: Williams SMITH, William ZIPP, Ted PRIOR

20. 11. torek ob 20.00 **NEDOLŽEN** – ameriški stereo
22. 11. četrtek ob 20.00 **AN INNO-CENT MAN** Režija: Peter YATES – V gl. vl.: Tom SELLECK, Murray ABRAHAM

Obsojeni na dolgotrajno bivanje v pe-
klu delovnega taborišča, brez upanja na rešitev, je Tom SELLECK ČLOVEK IZZA REŠET, ki pa pripravlja masčevanje po vrtnitvi na prostost...
24. 11. sobota ob 17.00 **KO JE HARRY SREČAL SALLY** – ameriški
25. 11. nedelja ob 20.00 **WHEN HARRY MEET SALLY** Režija: Rob REINER – V gl. vl.: Meg RYAN Billy CRISTAL, Carrie FISHER
Duhoviti dialogi so osnova te filmske komedije o značilnem ameriškem dekletu in fantu, o simpatiji, ki se rojeva in preraste v strastno ljubzensko razmerje.

24. 11. sobota ob 20.00 **NOVA DRUŽINA** – ameriški stereo
25. 11. nedelja ob 17.00 **IMMEDIATE FAMILY** Režija: Jonathan KAPLAN – V gl. vl.: Glenn CLOSE, James WOODS, Mary Stuart MASTERSO
Melodrama zakonskega para, ki ne more imeti otrok...

29. 11. četrtek ob 20.00 **ŽIVLJENJE NINJE** – hongkoški
1. 12. sobota ob 20.00 **A LIFE OF NINJA** Režija: Lee Tso NAN
2. 12. nedelja ob 17.00 V gl. vl.: Chen Twun TAI, Yang Way SAN

29. 11. četrtek ob 20.00 **IZGAJALCI DUHOV 2** – ameriški stereo
30. 11. petek ob 17.00 **GHOSTBUSTERS 11** Režija: Ivan REIZMAN – V gl. vl.: Bill MURRAY, Dan AY-CROYD, Sigourney WEAVER, Harold RAMIS, Rick MORANIS

30. 11. petek ob 20.00 **TANGO IN CASH** – ameriški stereo
1. 12. sobota ob 17.00 **TANGO & CASH** Režija: Andrei KONCHALOV-SKY
2. 12. nedelja ob 20.00 V gl. vl.: Sylvester STALLONE, Kurt RUSSEL, Jack PALANCE

4. 12. torek ob 20.00 **BARON MUNC-HAUSEN** – angleški stereo
9. 12. nedelja ob 17.00 **THE ADVENTURES OF BARON MUNC-HAUSEN** Režija: Terry GILLIA – V gl. vl.: John NEVILLE, Eric IDLE, Sarah POLLEY, Oliver RED

Nova verzija znamenitega LAZNI-VEGA KLJUČKA, kot so si jo zamislili avtorji še bolj znamenitega cirkusa MONTY PYTHONA.
6. 12. četrtek ob 20.00 **JEKLENE MAGNOLIE** – ameriški stereo
8. 12. sobota ob 20.00 **STEEL MAGNOLIAS** Režija: Herbert ROSS – V gl. vl.: Sally FIELD, Dolly PARTON, Shirley MacLAINE, Daryl HANNYH, Olympia DUKAKIS, Julia ROBERTS

Sijajna galerija šestih »magnolij«, žensk, ki se zbirajo v kozmetičnem salonu in opravljajo podolgem in počez... znajo pa biti tudi odločne in razreševanju problemov... Odlične kritike in sprejem pri gledalcih ga uvrščajo med boljše filme letošnjega filmskega sporeda.
8. 12. sobota ob 17.00 **MUHA 11** – ameriški stereo
9. 12. nedelja ob 20.00 **The FLY 11** Režija: Chris WALAS – V gl. vl.: Eric STOLZ, Daphne ZUNIGA, Lee RICHARDSON

11. 12. torek ob 20.00 **MLADI EINSTEIN** – amer.-avstralski stereo
15. 12. sobota ob 20.00 **YOUNG EINSTEIN** Režija: Yahoo SERIOUS
16. 12. nedelja ob 17.00 V gl. vl.: Y. SERIOUS, Odile le CLEZIO, John HOWARD

Tokrat Einstein iz avstralske Tasmnije eksperimentira s pivom in odkriva relativnostno teorijo ob cepitvi atoma piva. Nekoliko čudaska, a učinkovita komedija.
13. 12. četrtek ob 20.00 **SMRTNOSNO OROŽJE 2** – ameriški stereo
15. 12. sobota ob 17.00 **LETHAL WEAPON 2** Režija: Richard DONNER

16. 12. nedelja ob 20.00 V gl. vl.: Mel GIBSON, Danny GLOVER, Joe PESCI
Vrhunsko posnet akcijski film o policijskem paru, ki pride na sled prekupčevalcem z mamili – z diplomatsko imuniteto. Čeprav ga je mogoče dobiti že legalno na videokasetah, velja ta film videti v kinu, saj cinemascop in stereo ni mogoče ustrezno predstaviti v utegnjeni sliki televizorja.

18. 12. torek ob 20.00 **SLEPI BES** – ameriški stereo
20. 12. četrtek ob 20.00 **BLIND FURY** Režija: Phillip NOYCE – V gl. vl.: Rutger HAUER, Terrance O'QUINN, Lisa BLOUNT, Rendal »Tex« COBB, Sho KOSUGI

V vietnamski vojni oslepeli Nick kljub temu obvladuje borilne veščine in premaguje kot po tekočem traku najete morilce, ki bi naj preprečili njegov boj proti prekupčevalcem mamil...
22. 12. sobota ob 17.00 **POLICIJSKA AKADEMIIJA 6** – ameriški
23. 12. nedelja 20.00 **POLICE ACADEMY 6** Režija: Peter BONERZ – V gl. vl.: Bubba SMITH, David GRAFF, Marion RAMSEY

22. 12. sobota ob 20.00 **MOŽ Z ENIM RDEČIM ČEVLJEM** – ameriški stereo
23. 12. nedelja ob 17.00 **THE MAN WITH ONE RED SHOE** Režija: Stan DRAGOTI – V gl. vl.: Tom HANKS, Lori SINGER, Dabney COLEMAN

Zakaj bi po čevlje hodili čez mejo?

V NOVI PRODAJALNI OBUTVE

KARA

na Vrhniki, Tržaška cesta 5

lahko izbirate iz pestre ponudbe različnih modelov, pretežno iz uvoza:

moških in ženskih škornjev
vseh vrst copat
športne obutve
salonarjev
cokel
otroške obutve
smučarskih čevljev in očal
ženskih torbic
modnih dodatkov za čevlje
otroških in moških ter ženskih hlačnih nogavic
čistil in impregnacij za usnjeno obutev
vložkov in vezalk
ter šolskih nahrbtnikov

PO UGODNIH CENAH!

Delovni čas: vsak dan od 8. do 19.
in v soboto od 8. do 18. ure.

Teh prekletih senc se ne boš nikoli znebil, je dejal nekdo.
Vedno te bodo nadlegovale, je zopet pripomnil.
Uničujejo te, je še pripomnil.

Le kdo bi za hudiča to bil, sem si mislil, se obrnil in zagledal samega sebe.

MARJAN KUMP

Izpoved delinkventa

Lahko si zamislite, kako težko je vegetirati iz dneva v dan in poskušati na silo najti nekakšen smisel življenja. Jaz za to zelo dobro vem. Za mene življenje nima nobene smisla več. Mislim sem, da bom lahko pozabil na svojo preteklost. Mislim sem, da mi ne bo treba nikomur govoriti o svojem obupu. Vendar nisem vzdržal in sem sklenil, da se nekdo izpovem.

Zelo lep je občutek, ko človek spozna, da je naposled na »svobodi«. Vendar ni vse tako enostavno. Ko so se za menoj zaprla vrata KPD in sem stopal »svobodi« naproti, sem po mojem napravil največjo napako

takrat, ko sem zavil v prvi bife zapravljati uboge »fičnike«, ki sem jih nekako prištedil v KPD. Namesto, da bi stopil na prvi avtobus in se odpeljal domov.

Kajti nekaj morate vedeti. V takih zavodih vam karakterja ne dvignejo, ampak ravno nasprotno. Ko sem tako že na začetku začel stopati po stari poti alkohola nisem prav nič razmišljal do kje to pelje. V večini primerov jih to pelje do stare družbe, katera ima NON-STOP odprta vrata v KPD. Na vprašanje zakaj se to dogaja, vam lahko odgovorim, da take vrste ljudje dobimo moč in nekakšno blaženost, šele po dobri meri alkohola. Vsaj v večini primerov. Za prestopnike s težkimi kaznivimi dejanji je ponoven vstop v normalno življenje »objavljena želja«. Če je človek dovolj močan in med prestajanjem kazni »poje« svoj JAZ, jo bo mnogo bolj zvozil. Samo, sami jo sebi vemo, da je to zelo težko. Ne smete misliti, da se smilim sam sebi, samo rana se na zunaj mnogo lažje poveže, kot od znotraj. Vem, da je duševno stanje prestopnika lahko obdano z raznimi kompleksi zato me poskušajte razumeti.

Hvala!

MARJAN KUMP

PRIHODNIJČ: Kako pride do kaznivega dejanja!

JADRALNO PADALSTVO

Deseterica na Vrhnikih vabi druge

Leteti kot ptica je pradedna človekova želja. Ptici let in širjave neba že od nekdaj simbolizirajo popolno svobodo.

Zato je človek že sorazmerno zgodaj svoje potenciale vpregel v reševanje tega problema. Saj vsakdo pozna zaporedje tega razvoja. Od mitološkega Ikarusa prek že realnejšega Leonarda da Vincija, prvih toplozračnih balonov bratov Montgolfier itd. S Prvim motornim poletom bratov Wright pa je razvoj letalstva dobil nesluten razvoj, ki danes že posega po medplanetarnih razdaljah.

Kljub temu, da se nahajamo v vesoljski dobi, pa je prvotna želja po letenju še vedno težko dosegljiva za slehernika. Običajno je to let s potniškim letalom. Na kaj več pa že nisi smel oziroma mogoč pomisliti. Svobodno letenje je bilo še vedno privilegij redkih.

Ogromen korak naprej je bil storjen z razvojem delta kril, oziroma zmajev. Dokazalo se je, da se da leteti tudi brez zapletene tehnike.

Od zmaja pa ni več daleč do jadrlnega padala. Kaj je sploh to? Najenostavneje povedano, to je nekakšen križanec med klasičnim padalom in zmajem. Klasično padalo služi predvsem za zadržano spuščanje iz letala na zemljo. Možnost krmarjenja je zelo majhna. Jadrlnemu padalu pa njegova vitkejša konstrukcija v obliki letal-

skega krila, omogoča letenje v vseh smereh. Tudi nazaj in navzgor če hočete. Po letalskih lastnostih je zato najbolj podobno zmaju. Zmaj sicer omogoča boljše letenje, vendar je padalo v primerjavi z njim veliko lažje in enostavnejše.

Torej davna človekova želja se je izpolnila. Dovolj je, če se vzpne na primeren hrib, počakamo na ugoden veter in poletimo. No, stvar je malo bolj zakomplicirana. Dejansko je res dovolj nekaj ur učenja za osnovno letenje. Če hočemo kaj več, pa velja osnovno pravilo – pamet v roke in zvrhana mera zmernosti.

Kaj nam padalo sploh nudi? Ob brezvetrju se običajno mirno odpelejš v dolino. V močnejšem (vendar ne premočnem) vetru pa dvigovanje zraka ob pobočju navzgor omogoča jadrnanje. S kroženjem v območju dviganja lahko tako letimo tudi več ur. Drugi način jadrnanja je letenje na stolpih toplega zraka, ki se v poletnih dneh dviga od segrelih tal.

Novi šport je na mah osvojil svet. Saj je to trenutno najpreprostejši način, da premagamo zakone gravitacije in poletimo. Po oceni leti v Sloveniji okrog 1500 ljudi obeh spolov in vseh starosti. Medtem ko se v Evropi to število giblje okrog 200000. Organizirana so tudi tekmovanja, kjer se letalci pomerijo v trajanju poleta in točnem pristajanju.

Seveda pri tem še vedno ostajajo zadržki. Prvi in največji je seveda varnost. Kljub navidezni krhkosti je padalo varno »vozilo«. Seveda z dovolj treznega razuma. Pomembno je poznavanje meteorologije in izbira primernega kraja za letenje. Vsakršno pretiravanje in precenjevanje sposobnosti je lahko nevarno. Do redkih nesreč prihaja izključno zaradi grobih napak in malomarnosti letalcev.

Zadržek je lahko tudi cena opreme. Vendar ta ponavadi ne presega cene običajne smučarske opreme. S to razliko, da lahko letimo preko celega leta, s smučarjo pa vemo kako je. Pričakuje se, da bodo cene še krepko padle. Pojavljajo se vedno novi tipi padal in novi proizvajalci, ki si neusmiljeno konkurirajo.

Kako v prihodnje? Razvoj bo najverjetneje šel v podobni smeri kot pri zmajih, ki so z montažo motorja postali pravi mali aviončki. Tudi padalo se lahko »ojača« z motorjem, ki ga pilot nosi na hrbtu. Dovolj močan motor okoli 25 KM omogoča celo vzlet z ravnine.

Toliko o jadrlnem padalstvu. Moj namen je tudi predstavitev vrhniških padalcev. Že dobro leto delujemo v okviru KLUBA LETALCEV VRHNIKA. Trenutno šteje sekcija deset aktivnih članov.

Za enkrat delujemo dokaj ljubiteljsko. Kot dobro organiziran klub se še »iščemo«. Za nami je prva večja naloga. Čez zimo smo obiskovali tečaj in nato vsi uspešno naredili izpit za A-pilota. Marsikaj moramo še postoriti na naših vzletiščih Planini, Ulovki, Zavrhu in drugje. Udeležujemo se tudi tekmovanj po Sloveniji, kjer je bilo doseženih že nekaj lepih uspehov. Zato upamo, da se bo našel tudi kak sponzor, saj imamo še veliko načrtov za prihodnje.

Če pa sem s tem sestavkom pri komu zbudil željo po letenju, je dobrodošel. Vsakomur radi pokažemo skrivnosti letenja po zraku.

ap

BALINARJI

Upokojenci tekmujejo

Balinarji upokojenci – upokojenke so priredili svoj letni turnir. Na njem so sodelovali tekmovalci Dragomerja, Notranjih gor, ženska in moška ekipa Logatca in Vrhnik.

Največ uspeha so dosegli tekmovalci domačinov, ki so osvojili prvo mesto. Velik delež k zmagi je prispeval igralec Tine Bradeško, ki je svojim naporom zbilal krogle iz igre in s tem dosegel večji del punto. Ekipo domačih so sestavljali: Ivan Petrovič, Tine Bradeško, Ivan Cafuta in Karel Štirn.

Sledilo je zanimivo tekmovalje bižarjev, kjer mora tekmovalci trikrat zalučati kroglo preko igrišča skozi polmetra ši-

roka vrata in se zaustaviti v določenem krogu. Tu je zmagal Tine Bradeško in osvojil pokal.

Naše upokojenke in upokojenci, so se 15. IX. 1990 udeležili balinarskega turnirja v Dragomerju, kjer so zmagali upokojenci Logatca pred Notranjim gorcem, Vrhničani so osvojili III. mesto.

V tekmovalstvu moških bižarjev, je zmagal domači tekmovalci Čuden v velikem boju s sotekmovalcem Živkom.

Prireditelji so izvedli tudi tekmovalstvo žensk v bližanju, kjer so sodelovale balinarke Logatca in Vrhnik. V tej igri pa je premočno zmagala Vrhničanka Reska Mole, ki je v prvem krogu tekmovalstva zalučala vse 3 krogle skozi cilj v krog.

Na naših igriščih DU., se je začelo tekmovalstvo za najboljšo balinarko in balinarja za leto 1990.

KAREL ŠTIRN

SKD VRHNIKA IN ŽUPNIJSKI URAD VABITA

NA MIKLAVŽEVANJE NA VRHNIKI

ki bo v sredo, 5. 12. 1990 v veliki dvorani Cankarjevega doma.

Miklavž s spremstvom bo začel svojo pot pri cerkvi Sv. Lenarta ob 17. uri. Miklavžev sprevod bo potekal po Stari cesti, Volčjevi, skozi Gradišče do Cankarjevega doma.

Prispevke za darila sprejemajo na župnijskem uradu in v pisarni DEMOSA, Trg Karla Grabeljskega 1 (nad lekarno).

IVICA GLUŠIČ

CANKARJEV TRG 1B, 61360 VRHNIKA

NAŠO PONUDBO ŽE POZNATE:

DAMSKA, MOŠKA IN OTROŠKA OBLAČILA ZA VSE PRILOŽNOSTI ☎(061) 751-312

V NOVEMBRU IN DECEMBRU ODPRTO VES DAN OD PONEDELJKA DO PETKA

od 9. do 19. ure
OB SOBOTAH
od 8. do 12. ure

UGODNO ZA ZIMO IN MRAZ:

– MOŠKE TERMO HLAČE
– DEKLIŠKE, FANTOVŠKE, OTROŠKE HLAČE

– PLETENINE ZA VSE PRILOŽNOSTI

MODNI DODATKI, ŠALI, RUTE

POSEBNO SKRBNOST PA SMO PRIPRAVILI IZBOR DAMSKEGA PERILA. POLEG PRIZNANIH DOMAČIH PROIZVAJALCEV VAM PREDSTAVLJAMO ŠE IZREDNO KAKOVOSTNO DAMSKO PERILO IZ UVOZA.

MOŽNOST PLAČILA NA DVA ČEKA

PREGLEJTE VAŠA OBLAČILA!
MORDA JE KAKŠEN KOS POTREBNO KEMIČNO OČISTITI, OPRATI ALI ZLIKATI

KEMIČNA ČISTILNICA KATI

TRG DELOVNE SILE

Večina ljubljancev že pozna agencijo Leila, ki svetuje ljudem, kako čimbolj uspešno zamenjati zaposlitev, izvaja izbor kadrov za podjetja in v primerih obstoja dovolj velikega števila pogojev pomaga ustanoviti nova podjetja. Čeprav so prostori za prijavo v centru Ljubljane na Kidričevi 9 in je tudi največ kandidatov iz Ljubljane, pa je sedež podjetja, na katerem poteka celotna računalniška obdelava podatkov, v občini Vrhnik.

Podjetje je bilo ustanovljeno z namenom, da pospeši razvoj trga delovne sile, pri čemer obdeluje tako ponudbo, torej delavce, ki želijo zaposlitev, kakor tudi povpraševanje – podjetja, ki potrebujejo kadre. Po svetu je takih organizacij precej, pri nas pa so šele v nastajanju. Pa ne le zato, ker je težko kupiti know how za organizacijo, ampak tudi zaradi specifičnosti naše družbe in gospodarstva.

Marsikdo je bil že užaljen, oziroma je oporekal, da ljudi ni mogoče deliti na dobre in slabe delavce, vendar to ne drži. Pri kadrovanju obstajajo zelo natančna merila o dobrih delavcih, le da jih pri nas še ne poznamo, ker smo o delovni sili pisali in govorili vedno le s stališča socialne, oziroma naprti vsi odgovornosti, pa tudi vsa finančna bremena podjetjem. To nam postane popolnoma jasno že, če pogledamo nekaj tem, ki so jih v preteklosti obravnavala društva za kadrovske delavce: vsa zadnja leta pišejo o odgovornosti direktorjev za organizacijo kadrov (sprejemale so jih pa komisije za delovna razmerja), o potrebi po motiviranju in izobraževanju kadrov (to pomeni precejšnjo finančno obremenitev podjetja, hkrati pa nobene obveze na strani kadrov, da povečajo dobiček) in še o računalniški obdelavi, ki menda bistveno doprinese k boljši organiziranosti podjetja (koliko pa ga finančno obremenjuje? Koliko se to plača majhnemu podjetju? Koliko se je splašalo velikim podjetjem, ki so v glavnem propadla?).

Agencija Leila spriči teh dejstev pristopa h kadrovanju s povsem novega stališča, stališča dela kot vrednote. Z drugimi besedami povedano ne ocenjuje dela kot nekaj, do česar ima vsak pravico, pač kot nekaj, kar si mora vsak zaslužiti in to tako, da se izkaže za dobrega delavca.

Večina ljudi ima o sebi kar najboljše mnenje (samo direktorje imajo slabe). Vendar bi lahko naštevali v nedogled, v čem vse so napake zaposlenih. Pri tem zamujajo na delo, podaljševanje odmorov, nepotrebno klepetanje itd. predstavljajo le površinske probleme. Bistven problem je to, da nimamo odnosa do dela, da nam je vseeno, kako ga opravimo, samo da dobimo čim večjo plačo. Huda napaka je, če nimamo odnosa do strank in s tem ne le zapravljamo image podjetja, pač pa celo prizadevamo ljudi, ki so pripravljeni plačati za naše delo, da v kolektivu razvijamo negativno, sovražno vzdušje s podpihovanjem preprirov, tožarjenjem, hujškanjem itd. Ti problemi se pojavljajo v vseh delovnih organizacijah, zelo hitro pa tak značaj delavca prepozna tudi poklicni svetovalec v agenciji, ki z nekaj sistematičnimi vprašanji oceni primernost človeka za takšna in drugačna dela.

Nekaterim ljudem ni prijetno, ko pridejo na razgovor v agencijo in ugotovijo, da pravzaprav sploh niso posebno idealni. Nekateri tega sploh ne spoznajo in odidejo s prepričanjem, da jih bo že čez nekaj dni čakal kup ponudb za službo. Vendar je vsaj tretjina takih, ki se zaveda, da je dosedanje samoupravljanje negativno vplivalo na delo in so se pripravili razviti v boljše, drugačne delavce. Za te smo prepričani, da bodo našli delo, ki ga bodo opravljali z zadovoljstvom.

Agencija posluje za stranke na Kidričevi 9 v Ljubljani vsak delovnik od 8.00 do 11.00. Svetovanje prijavljenim, ki želijo spremeniti zaposlitev, je brezplačno, zato vabimo vse, ki so mnenja, da je delo potreba in vrednota, da se prijavijo v agencijo. Podjetja se pogosto obračajo na agencijo, da jim izbere kandidate in nekaterih kadrov zelo primanjkuje. Zato dobrodošli sponzorni komercialisti, ki so pripravljeni prevzeti odgovornost za denarni dotok oziroma prodajo, dobrodošli tudi sposobni pravniki za gospodarsko področje, prodajalke, računovodje, kemiki, inženirji.

LEILA

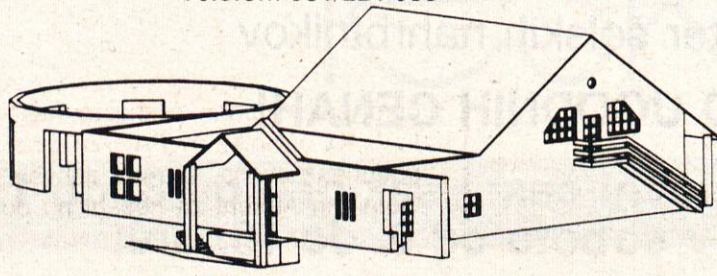
Trgovina, okrepčevalnica in poslovni prostori

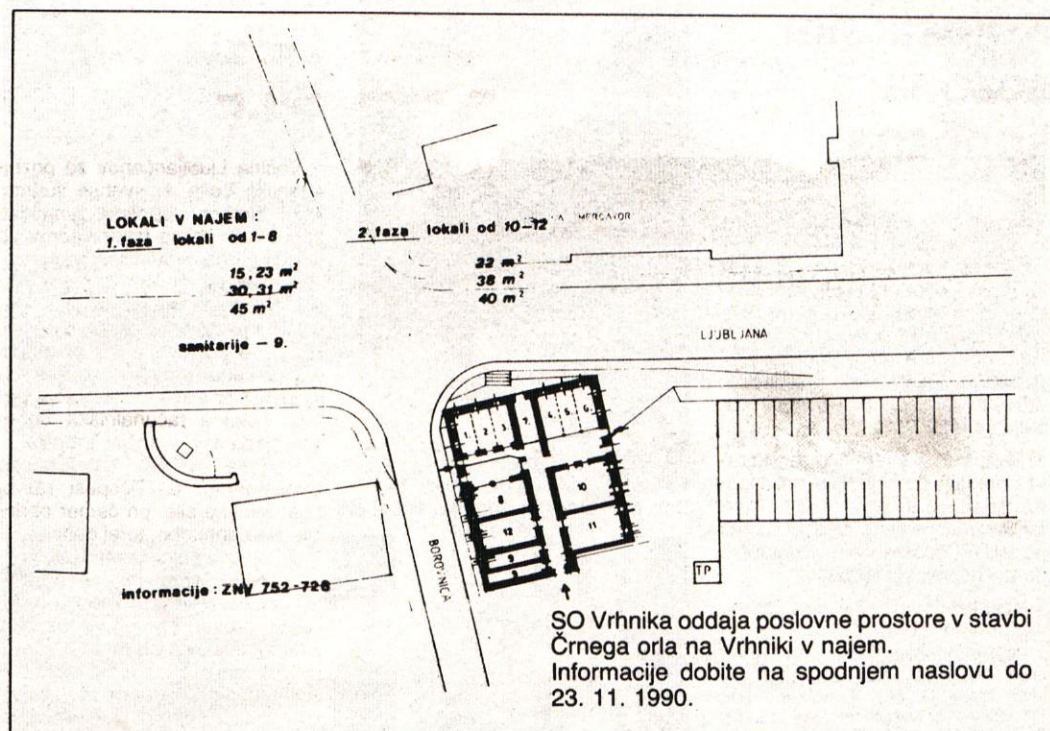
Na lokaciji Vrtnarija na Vrhnikih bomo zgradili objekt s samopostrežno trgovino in okrepčevalnico (422,80 m²) v pritličju ter poslovnimi prostori (v skupni površini 90,60 m²) s posebnim vhodom po zunanji stopnicah v etaži.

Vabimo podjetja in posameznike, da s svojo ponudbo popestrijo ta del Vrhnik.

Pokličite nas!

gradbeno podjetje grosuplje
Inženiring
61000 Ljubljana, Emonska 8
Telefon: 061/221 083

LOKALI V NAJEM:
1. faza lokali od 1-8
15, 23 m²
30, 31 m²
45 m²
2. faza lokali od 10-12
32 m²
38 m²
40 m²

sanitarije - 9.

informacije: ZN 752-728

SO Vrhnik oddaja poslovne prostore v stavbi Črnega orla na Vrhniku v najem. Informacije dobite na spodnjem naslovu do 23. 11. 1990.

UPOKOJENCI
V BOROVNICI

Nekaj prijetnih uric

NEKAJ PRIJETNIH URIC smo namenili borovniški upokojenici svojim starejšim članom, ob srečanju dne 12. maja 1990 v večnamenskem prostoru Osnovne šole v Borovnici. Povabili smo vse člane, starejše od 78 let, z namenom, da skupno preživimo ob klepetu in pogovoru o našem vsakdanjem življenju. Udeležba je bila zadovoljiva. Poleg navedenih smo povabili na naše snidenje: predsednika (takratnega tajnika ZDUS-a) Staneta Hvala, predsednika DU Vrhnik tova. Kogovška, dr. Petrovčiča, župnika gospoda Stržaja in predsednika KS tova. Franca Drašler.

Istočasno je bila otvoritev razstave na temo: Prosti čas - prijetno - koristno, ki so si jo ogledali člani društva in krajanje Borovnice. Z njo so bili zadovoljni.

Srečanje so nam omogočile delovne organizacije: Liko Vrhnik, Fenolit Breg, Elles Borovnica, Mercator Ljubljana, Krajevna skupnost Borovnica in Osnovna šola Borovnica. Vsem se za pomoč najlepše zahvaljujemo.

Ob zaključku je bilo ugotovljeno, da so tako snidenja zaželena in dobrodošla.

Milena Volk
Odbor DU: Borovnica

NOVA TRGOVINA »MAXIM« Lošca 41 - Vrhnik Količ Ivan

Prodaja živil in gospodinskih potrebščin (s sadjem in zelenjavo ter sveže pakiranim mesom).

Imamo odprto vsak dan od 7.30 do 20.00 ure, razen v nedeljo od 7.30 do 12.00 ure.

Cene konkurenčne (ca. 10% nižje)
Prepričajte se!

TRGOVINA

»IRENA«

VSE ZA GOSPODINJSTVO
SAŠO ŠEHOVIČ

Izdelki za gospodinjstvo iz:
- stekla, keramike, porcelana
- plastike
- lesa
- rošfrej
- drobni gospodinski aparati
- svetila
- čistila za kuhinjo
- darila

DELOVNI ČAS: 9.00-12.00, 15.30-19.00 (vsak delavnik)
8.00-12.00 (sobota)

VOLJČEVA 23
VRHNIKA

DROGERIJA

MOJCA JEZERŠEK

- raznovrstna moška in ženska kozmetika
- otroška kozmetika
- vse za najmlajše
- čistilna kozmetika
- darila

Tudi letos bo sindikat organiziral

SINDIKALNO SILVESTROVANJE
V VEČNAMENSKEM PROSTORU OŠ Ivan Cankar Vrhnik, s pričetkom 31. 12. 1990 ob 20. uri.

Do zgodnjih jutranjih ur nas bo zabaval ansambel Francija OCVIRKA.

Bogat srečelov!

Vstopnina je 100 din.

Rezervacije in vplačila po 1. decembru na Občinskem sindikalnem svetu.

Vabljeni!

Na podlagi odloka o rokih čiščenja kurilnih naprav na območju občine Vrhnik (Ur. list SRS, št. 36/82 in 14/89) in sklepa Izvršnega sveta Skupščine občine Vrhnik z dne 30. 10. 1990

POZIVAMO

izvajalce dimnikarskih storitev, da vložijo ponudbe za izvajanje dimnikarskih storitev na območju občine Vrhnik.

Pisne ponudbe zbira Oddelek za družbenoekonomski razvoj in planiranje občine Vrhnik, Tržaška c. 1 do 15. 12. 1990.

Obrazložitev:

Odlok o rokih čiščenja kurilnih naprav na območju občine Vrhnik določa, da Oddelek za družbenoekonomski razvoj in planiranje v soglasju z Izvršnim svetom SO Vrhnik opredeli območja za opravljanje dimnikarskih storitev. Izvršni svet je na seji, dne 30. 10. 1990 določil območja tako, da so njihove meje enake mejam krajevnih skupnosti.

Na podlagi zbranih ponudb bo Oddelek za družbenoekonomski razvoj in planiranje v soglasju z Izvršnim svetom določil izvajalce dimnikarskih storitev po posameznih območjih občine Vrhnik. Na izbor izvajalcev bo vplivala strokovnost in konkurenčne cene.

Vrhnik, november 1990
ODDELEK ZA DRUŽBENOEKONOMSKI RAZVOJ IN PLANIRANJE

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

PRODAJALNA DIČNA

Spoštovani kupci, obveščamo vas, da je začela obratovati nova prodajalna na Stari cesti 30, Vrhnik.

Nudimo vam:

- negovalno in lepotalno žensko kozmetiko,
- moško kozmetiko,
- otroško kozmetiko,
- vse za osebno higieno,
- otroške plenice PAMPERS,
- čistilna sredstva JOHNSON...

Cenjene kupce obveščamo, da bodo v predprazničnih dneh na voljo tudi različna darila.

Obiščite prodajalno DIČNA in prepičajte se sami!

ODPRTO: OD 8.00 do 12.00 in
OD 14.00 do 19.00
SOBOTA: OD 7.30 do 12.30

KOTO Koteks Tobus, proizvodno in trgovsko podjetje, p.o., Ljubljana
61000 Ljubljana, Miklošičeva 5

OBVEŠČA

cenjene stranke, da je zbiralnica kož na Vrhniku, Ob potoku 8

od 3. 11. 1990

ponovno pričela z odkupom vseh vrst živalskih kož.

Zbiralnica bo odprta:

Ponedeljek: od 18.-20. ure
Sreda: od 18.-20. ure
Sobota: od 7.-9. ure

Priporočamo se za obisk

ŠIVILJSTVO

ŠURCA FANI
VRHNIKA, Partizanski tabor 4

Vam se priporoča in nudi:

- kopalne plašče
- jutranje halje
- namizne prte vseh velikosti
- posteljina
- predpasniki
- pižame in spalne srajce za otroke in odrasle

Ogled in nakup po ugodnih cenah je možen vsak dan od 16-20 ure, razen nedelje.

ZAHVALA

Po težki in hudi bolezni me je za vedno zapustil moj dragi mož

Alojz Sedej

Sinja gorica 64

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, ki ste mi stali ob strani, darovali cvetje in finančno pomagali. Iskrena zahvala tudi bratom in sestram, zdravstvenemu osebju Vrhnik, Nevrološki kliniki v Ljubljani, gasilcem Sinja gorica, g. župniku za lepo opravljen obred, domačim pevcem v Šentjoštu in Invalidskemu društvu za lepe poslovične besede. Posebna zahvala vsem drugim, ki ste darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Vsem iskrena hvala žena Ivanka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

Ivanke Jesenovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za sožalje, izrečene besede kakor tudi za podarjeno cvetje. Posebno pa Stržinarjevim za podarjene svečke namesto venca. Hvala tudi gospodu kaplanu za opravljen obred.

Hvala tudi vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni otroci in brat

ZAHVALA

ob nenadni izgubi moža, očeta in brata

Toneta Debevca

iz Dola pri Borovnici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki ste ga obiskali in sočustvovali z nami. Zahvala vsem za darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Hvala zdravstvenemu osebju za njihov trud, g. župniku iz Borovnice za opravljeni obred in ZB za spremstvo in poslovične besede.

Dol, 8. oktobra 1990

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta in sina

Antona Ženka

iz Velike Ligojne

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kakor tudi kolektivu IUV, KZ Vrhnik in PAP za izraženo sožalje in podarjeno cvetje. Iskrena zahvala pa sosedoma Gutnik in Albreht za nesebično pomoč, gospodu župniku pa za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

